

ARGUMENTUM
news opinion analysis

REVOLUCIONI I FLAMINGOVE:

**FUNDI I TRANZICIONIT TË
STËRZGJATUR SHQIPTAR**

Revista e parë në Shqipëri e dedikuar analizës gjeopolitike

Të dashur lexues dhe ndjekës të Argumentum.al,

Që prej vitit 2022, **Argumentum.al** vjen edhe në formatin e një reviste të përmuajshme, duke krijuar një hapësirë të veçantë për analizën, reflektimin dhe interpretimin e zhvillimeve më të rëndësishme në Shqipëri, rajon dhe botë.

Revista Argumentum synon të shkojë përtej lajmit të ditës, duke analizuar forcat, aktorët dhe dinamikat që formësojnë realitetin politik, diplomatik dhe gjeopolitik. Çdo numër sjell një përzgjedhje artikujsh, analizash dhe opinionesh mbi zhvillimet kryesore kombëtare, rajonale dhe globale.

Përmes kontributit të ekspertëve, analistëve, studiuesve dhe personaliteteve të njohura të politikës

dhe publicistikës shqiptare e ndërkombëtare, **Revista Argumentum** synon të jetë një platformë e besueshme për mendimin analitik dhe debatin mbi çështjet që ndikojnë të tashmen dhe të ardhmen tonë.

Ju ftojme të shfletoni Revistën Argumentum në gjuhën shqipe dhe angleze dhe të ndiqni analizat tonam bipolitikën, diplomacinë, sigurinë dhe zhvillimet gjeopolitike që formësojnë botën ku jetojmë.

ARGUMENTUM

Përtej lajmit. Analizojmë forcat që formësojnë botën.

Marjana DODA
Kryeredaktore

Përmbajtja

03 Revolucioni i Flamingove: Fundi i Tranzicionit të Stërzgjatur Shqiptar.

07 Integrim pa anëtarësim: Komisioni Evropian propozon model të ri për vendet candidate .

11 SHBA dhe Irani nënshkruajnë marrëveshjen historike për t'i dhënë fund luftës në Lindjen e Mesme.

14 Lufta që gjeografia refuzoi ta humbte.

18 Rusia në botën moderne.

20 "Nga 'agjentët e huaj' te 'fashistët': Kush janë në të vërtetë protestuesit?"

22 Maskirovka Ballkanike: Pse "distancimi" i Moskës është vetëm një operacion për mbijetesën e regjimit të Vuçiçit.

27 Në Tivat na morën me të mirë! Paqe i thëncin! Ujdi po, paqe jo! Po BE/ SHBA ku janë ? 5 zgjedhje, asnjë zgjidhje!

30 Rama për "Financial Times": Unë nuk jam kumbari i Shqipërisë.

32 Bilanci i Ferit Hoxhës: Shqipëria më e respektuar dhe më e besueshme se kurrë.

34 Zgjedhjet e qershorit në Kosovë, nuk prodhuan as humbës klasik dhe as fitues absolut!

36 Romano Prodi: Nëse Europa vdes, vdes edhe qytetërimi.

38 Samiti ASEAN: diplomacia e Putinit mes iluzionit të suksesit dhe kufijve të realitetit.

40 Samiti i G7 në Évian: Liderët miratojnë një deklaratë të gjerë mbi Ukrainën, Lindjen e Mesme dhe sigurinë globale.

43 Rama alleges 'hybrid war' behind protests against Kushner-linked coastal development.

45 Council of Albanian Ambassadors Backs Civic Protests, Calls for Transparency and Protection of National Interests.

46 Serbia's Lost Legal Battle and the Exploitation of Resolution 1244 for Lawfare and Terrorism.

50 The visit that changed Albania's strategic future.

53 Pierre Nora and the institution of memory we lack in Eastern Europe.

55 Just kind words in Tivat! Where is the peace!? A deal yes, peace No!What is happening with USA and EU? 5 elections but no solution!

58 Daniel Serwer: A Bad War Ending Badly May Still Be Good News.

60 G7 Leaders Present Unified Geopolitical Agenda at Évian Summit.

REVOLUCIONI I FLAMINGOVE:

Fundi i Tranzicionit të Stërzgjatur Shqiptar

Protestat masive të qershorit, të pagëzuara tashmë nga pjesëmarrësit si “Revolucioni i Flamingove”, mund të shënojnë fundin e tranzicionit më të gjatë postkomunist në Europë. Nëse rrëzimi i komunizmit në Shqipëri u vulos de facto nga revolta studentore e vitit 1990 me thirrjen historike “E duam Shqipërinë si gjithë Europa”, atëherë kjo lëvizje e re qytetare mund të konsiderohet si përmbyllja simbolike e një epoke 35-vjeçare. Shqipëria ishte ndër vendet e

fundit europiane që iu bashkua valës së përmbylljes së regjimeve komuniste pas shembjes së Murit të Berlinit. Megjithatë, vendi ynë hyri në një tranzicion të gjatë, të vështirë dhe shpeshherë të dhimbshëm, që zgjati më shumë se në çdo vend tjetër të Ballkanit dhe Europës Lindore. Një tranzicion i mbushur me kriza politike, ekonomike e sociale, të cilat lanë gjurmë të thella në jetën e shqiptarëve.

Pavarësisht vështirësive, populli shqiptar ka pasur gjithmonë një orientim të qartë dhe të palëkunj-

dur: integrimin në Bashkimin European. Edhe pse shpesh zyrtarë europianë apo ndërkom-bëtarë na etiketojnë thjesht si një vend ballkanik, ne i përkasim natyrshëm qytetërimit european dhe kemi qenë kontribuues historikë të këtij kontinenti.

Megjithatë, politika shqiptare nuk ka arritur ende të përm-bushë standardet, kriteret dhe detyrimet e nevojshme për t’u bërë pjesë e plotë e tryezës politike europiane. Prej 35 vitesh, Shqipëria është qeverisur krye-sisht nga dy partitë më të mëdha

politike: Partia Demokratike dhe Partia Socialiste. Herë njëra e herë tjetra kanë mbajtur pushtetin, duke dominuar jetën politike të vendit.

Aktualisht, Partia Socialiste, nën drejtimin e Edi Ramës, ndodhet në mandatin e saj të katërt radhazi në krye të qeverisë. Një periudhë e gjatë qeverisjeje që ka sjellë jo pak pakënaqësi. Sot, mijëra qytetarë protestojnë para godinës së Kryeministrit dhe në rrugët kryesore të Tiranës, jo vetëm kundër qeverisë aktuale, por kundër një klase politike që ka drejtuar vendin për më shumë se tre dekada.

Gjatë këtyre viteve kemi dëgjuar shpesh politikanë të ndryshëm të mburren me pjesëmarrjen e tyre në protestat që rrëzuan komunizmin. Disa madje i kanë atribuar vetes role dhe merita që nuk u përkasin. Por këtë gjykim le ta bëjë historia dhe ndërgjegjia e secilit.

Ironikisht, pikërisht kjo klasë politike, ku një pjesë e protagonistëve të sotëm e kanë nisur karrierën e tyre në emër të demokracisë, ka dështuar ta kultivojë atë. Demokracia jo vetëm që nuk lulëzoi siç pritej, por shpesh u përdor si mjet për të konsoliduar pushtetin absolut, si nga Partia Demokratike, ashtu dhe nga Partia Socialiste, sigurisht me ndihmën e partive më të vogla që kanë lindur po nën ombrellën e këtyre dy forcave të mëdha.

Katërmëdhjetë vitet e qeverisjes së Edi Ramës janë shoqëruar me largimin e qindra mijëra të rinjve nga vendi. Studentë, profesionistë, intelektualë dhe punëtorë të kualifikuar, pra truri dhe energjia më e madhe e Shqipërisë sot jetojnë dhe kontribuojnë në ven-

det më të zhvilluara europiane, në kërkim të një jete më të mirë. Por drama e emigracionit nuk është thjesht një perceptim. Ajo është e dokumentuar në shifra. Sipas Censusit të vitit 2023, Shqipëria ka rreth 420 mijë banorë më pak sesa në vitin 2011, ndërsa popullsia rezidente ka zbritur në rreth 2.4 milionë banorë. Vetëm në dy vitet e fundit, migracioni neto ka mbetur negativ me dhjetëra mijëra qytet-

arë që kanë zgjedhur të largohen. Këto statistika demografike janë treguesi më i qartë i dështimit të tranzicionit. Çdo i ri që largohet është një votë mosbesimi ndaj sistemit politik, ekonomik dhe institucional të ndërtuar gjatë 35 viteve të fundit.

Kjo është arsyeja pse zemërimi që po shfaqet sot në rrugët e Tiranës nuk lidhet vetëm me një qeveri apo me një mandat të caktuar. Ai lidhet me faktin se

“

Katërmëdhjetë vitet e qeverisjes së Edi Ramës janë shoqëruar me largimin e qindra mijëra të rinjve nga vendi. Studentë, profesionistë, intelektualë dhe punëtorë të kualifikuar, pra truri dhe energjia më e madhe e Shqipërisë sot jetojnë dhe kontribuojnë në vendet më të zhvilluara europiane, në kërkim të një jete më të mirë.

Shqipëria, një vend i bekuar me bukuri natyrore dhe pasuri të jashtëzakonshme, vazhdon të mbetet në udhëkryq. Në vend që këto pasuri të shërbejnë për mirëqenien e qytetarëve, ato shpesh janë kthyer në instrumente të pasurimit të shpejtë të elitave politike dhe ekonomike. Nga ana tjetër, Shqipëria po varfërohet nga burimi i saj më i çmuar: njerëzit. Sovrani është shpesh i nëpërkëmbur, ndërsa në emër të tij justifikohen projekte gjigante, investime me shifra marramendëse dhe premtime që mbeten vetëm në letër.

politika shqiptare ka dështuar të mbajë premtimin themelor: t'u japë shqiptarëve arsye për të jetuar dhe për të ndërtuar të ardhmen në vendin e tyre.

Ndërkohë, Shqipëria, një vend i bekuar me bukuri natyrore dhe pasuri të jashtëzakonshme, vazhdon të mbetet në udhëkryq. Në vend që këto pasuri të shërbejnë për mirëqenien e qytetarëve, ato shpesh janë kthyer në instrumente të pasurimit të shpejtë të

elitave politike dhe ekonomike. Nga ana tjetër, Shqipëria po varfërohet nga burimi i saj më i çmuar: njerëzit. Sovrani është shpesh i nëpërkëmbur, ndërsa në emër të tij justifikohen projekte gjigante, investime me shifra marramendëse dhe premtime që mbeten vetëm në letër. Sazani, Zvërneci dhe shumë projekte të tjera të debatueshme janë bërë simbol i një tranzicioni që duket se ka humbur kuptimin e

tij fillestar.

Por durimi ka një kufi.

Pas 35 vitesh pritjeje, zhgënjimesh dhe premtimesh të pambytura, qytetarët kanë dalë sërish në rrugë. Dhe ja ku provohet se shqiptarët nuk janë as të nënshtruar, as indiferentë. Ata reagojnë kur ndihen të tradhtuar dhe kur shohin se ata që duhet t'i udhëheqin kanë humbur drejtimin.

Ata që duhej ta udhëhiqnin këtë vend e kanë humbur drejtimin. Dhe ky popull, që për vite me radhë është neglizhaur, sot po ngre zërin për të kërkuar llogari nga ata që kanë administruar fatet e tij.

Por nëse revolta e studentëve të vitit 1990 i dha fund komunizmit, Revolucioni i Flamingove mund të jetë momenti që shënon fundin e tranzicionit të stërzgatur shqiptar.

Ndaj kjo protestë është shumë

më tepër sesa një lëvizje e zakonshme politike.

Prandaj, aty mes atyre njerëzve që dalin çdo ditë dhe protestojnë, ka shpresë. Ka të rinj, prindër, fëmijë, gjyshër e gjyshe, njerëz të zakonshëm që ende besojnë se ky vend mund të bëhet. Por jo me këtë klasë politike. Shqipëria

mund të bëhet nga bijtë dhe bijat e saj që e duan vërtet këtë vend, që janë patriotë në kuptimin më të mirë të fjalës.

Dhe patriot nuk do të thotë vetëm të valëvitësh flamurin. Patriot do të thotë të duash çdo cep të atdheut, ta mbrosh, ta zhvillosh dhe të kujdesesh për të.

Të mos e shohësh Shqipërinë si një plaçkë për t'u ndarë, por si një trashëgimi që duhet lënë më e mirë për brezat që vijnë.

Pas 35 vitesh pritjeje, premtimesh të pambajtura dhe zhgënjimesh të njëpasnjëshme, shqiptarët nuk kërkojnë më thjesht rotacion politik, por një kontratë të re mes shtetit dhe qytetarit, një republikë që funksionon për shumicën dhe jo për një pakicë të privilegjuar.

Mbetet për t'u parë nëse kjo lëvizje do të arrijë objektivat e saj. Por një gjë është tashmë e qartë, frika, indiferenca dhe apatia që kanë shoqëruar jetën publike shqiptare për dekada po zëvendësohen nga kërkesa për përgjegjësi, pjesëmarrje dhe ndryshim. Për herë të parë pas shumë vitesh, mijëra qytetarë po kërkojnë të jenë protagonistë të së ardhmes së tyre dhe jo thjesht spektatorë të saj.

Sepse Shqipëria nuk është pronë e politikanëve.

Shqipëria është e shqiptarëve.

Integrim pa anëtarësim: Komisioni Evropian propozon model të ri për vendet kandidate

Komisioni Evropian po harton plane për t'u dhënë vendeve kandidate të BE-së përfitime ekonomike përpara se ato të bashkohen me bllokun, ndërsa qeveritë kërkojnë mënyra për të përshpejtuar zgjerimin pa ulur nivelin e hyrjes, sipas politico.eu.

Propozimet janë pjesë e shtytjes së Komisionit për "integrim gradual" – duke i shpërblyer kandidatët me akses më të madh në BE, ndërsa ata kryejnë reforma ndërsa kërkesat e tyre për anëtarësim janë ende duke u përpunuar, sipas dy zyrtarëve të cilëve u është dhënë anonimiteti për të diskutuar zhvillimet e brendshme.

Përfitimet që po diskutohen përfshijnë aksesin në disa programe financimi të BE-së, marrëveshje

tregtare preferenciale dhe akses të pjesshëm në tregun e vetëm para anëtarësimit, me paketën e saktë që do të përshtatet me progresin e secilit vend kandidat.

Qëllimi është të mbahen vendet kandidate në rrugën e duhur duke u dhënë atyre stimuj për të çuar përpara reformat e vështira politikisht edhe nëse anëtarësimi i plotë është vite larg.

Ndryshe nga idetë e mëparshme për "zgjerim të kundërt", të cilat do t'u kishin dhënë vendeve të drejta politike përpara se të përfundonin procesin e pranimit (plani u refuzua nga kryeqytetet e BE-së), integrimi gradual do të ofronte përfitime ekonomike në stilin e anëtarësimit pa i sjellë vendet në BE përpara se ato të konsiderohen gati.

INTEGRIMI GRADUAL: URË DREJT BE-SË APO STATUS I PËRHERSHËM NË PRITJE?

Propozimi i Komisionit Evropian për "integrimin gradual" ngre një debat shumë më të gjerë sesa ai i përfitimeve ekonomike. Për vendet kandidate, përfshirë Shqipërinë, pyetja kryesore është nëse kjo qasje do ta përshpejtojë realisht anëtarësimin apo do të krijojë një status të ri, ku ato do të gëzojnë disa përfitime të Bashkimit Evropian pa u bërë kurrë pjesë e vendimmarrjes së tij.

Në pamje të parë, modeli duket tërheqës. Aksesin në fondet evropiane, në tregun unik dhe në programe të ndryshme do të sillte përfitime të prekshme ekonomike. Megjithatë, këto avantazhe shoqërohen me një paradoks: vendet kandidate do të duhet të zbatojnë një pjesë të legjislacionit të BE-së dhe të respektojnë rregullat e saj, por pa marrë pjesë në institucionet ku këto rregulla hartohen.

Propozimet vijnë ndërsa qeveritë bien dakord gjerësisht se zgjerimi duhet të ecë më shpejt, veçanërisht në dritën e luftës së Rusisë kundër Ukrainës, por mbeten të kujdesshme për pranimin e vendeve përpara se ato të jenë plotësisht të përgatitura. Prandaj, Brukseli po përpaket të përshpejtojë procesin, duke ndërtuar masa mbrojtëse më të forta për të siguruar kryeqytetet skeptike.

Propozimi tashmë ka më shumë vull politik sesa planet e mëparshme.

Franca dhe Gjermania – dy fuqitë më të mëdha të BE-së – kanë mbështetur më parë ide të ngjashme “anëtarësimi të lehtë” për vendet që përballen me afate të gjata pranimi, dhe zyrtarët janë optimistë se qasja do të jetë më e pranueshme për kryeqytetet sesa skemat e mëparshme.

“Duhet të ketë një integrim ekonomik paralel, por të domosdoshëm”, tha Petras Austrevicius, eurodeputeti lituanes i cili hartoi strategjinë e zgjerimit të Parlamentit Evropian.

“Parimi më shumë për më shumë është testuar mirë dhe duhet të përqafohet si mbështetje për ata kandidatë që përparojnë më mirë se të tjerët”, shtoi ai.

Komisioni do të kërkojë mbështetje nga kryeqytetet e BE-së për iniciativën, me zyrtarët që shpresojnë se udhëheqësit do të miratojnë punën për një kornizë më të gjerë në një Këshill Evropian në tetor ose dhjetor.

“Sipas planeve, qasja në përfitime do të jepet rast pas rasti në varësi të asaj se sa është përafëruar secili vend me rregullat e BE-së dhe sa reforma kanë zbatuar”, tha një zyrtar.

Kjo do të shënonte një largim të rëndësishëm nga sistemi aktual, sipas të cilit shumica e përfitimeve janë të rezervuara për anëtarët e plotë.

Propozimet vijnë ndërsa qeveritë bien dakord gjerësisht se zgjerimi duhet të ecë më shpejt, veçanërisht në dritën e luftës së Rusisë kundër Ukrainës, por mbeten të kujdesshme për pranimin e vendeve përpara se ato të jenë plotësisht të përgatitura.

Prandaj, Brukseli po përpaket të përshpejtojë procesin, duke ndërtuar masa mbrojtëse më të forta për të siguruar kryeqytetet skeptike.

Qasja është hartuar gjithashtu për të mbajtur vendet candidate si Ukraina – pranimi i së cilës ka të ngjarë të zgjasë me vite pavarësisht mbështetjes së fortë politike – plotësisht të angazhuara në

proces pa premtuar anëtarësim të shpejtë.

Vendet do të duhet të “ndërtojnë” akses në përfitime ndërsa zbatojnë reformat, tha një zyrtar, duke

MARTA KOS

Momentum për reformën më të gjerë të zgjerimit ka munguar përndryshe. Ndërsa udhëheqësit e BE-së ranë dakord në një samit në Mal të Zi në fillim të këtij muaji se procesi i pranimi duhet të përshpejtohet, diskutimet mbi mënyrën e arritjes së kësaj kanë humbur vrellin që atëherë.

ndihmuar në sigurimin e qeverive të shqetësuara për zgjerimin e përfitimeve të anëtarësimit për joanëtarët.

Pas një takimi me zyrtarët moldavë të hënën, Komisioni tha se do të ndjekë si pranimin e vendit ashtu edhe “thellimin e integritetit gradual të Moldavisë në Bashkimin Evropian”.

Moldavisë tashmë i është ofruar akses në Zonën e Vetme të Pagesave në Euro, marrëveshjet e roaming-ut celular të BE-së dhe programet e mbështetjes kulturore.

Komisionerja e Zgjerimit Marta Kos tha se tani varet nga qeveritë të vendosin se si ta çojnë debatin përpara.

Momentum për reformën më të gjerë të zgjerimit ka munguar përndryshe. Ndërsa udhëheqësit e BE-së ranë dakord në një samit në Mal të Zi në fillim të këtij muaji se procesi i pranimit duhet të përshpejtohet, diskutimet mbi mënyrën e arritjes së kësaj kanë humbur vrullin që atëherë.

BE-ja aktualisht ka nëntë vende

zyrtare kandidate. Mali i Zi shihet gjerësisht si favorit për anëtarësim, ndërsa Ukraina dhe Moldavia kanë hapur bisedimet e pranimit. Të tjerë, përfshirë Serbinë, Turqinë dhe Gjeorgjinë, kanë parë aplikimet e tyre të ngecin.

Ndërsa integrimi gradual synon ta bëjë pranimin më tërheqës, si Ukraina ashtu edhe Mali i Zi kanë kundërshtuar konceptin “anëtarësim i lehtë” të propozuar nga Franca dhe Gjermania, duke argumentuar se ai nuk duhet të bëhet zëvendësim për anëtarësimin e plotë.

Meqenëse propozimet e mëparshme të Komisionit për “zgjerim të kundërt” nuk kanë arritur të fitojnë mbështetje nga vendet e BE-së, komisionerja e Zgjerimit Marta Kos tha se tani u takon qeverive të vendosin se si ta çojnë përpara debatin.

Kancelari gjerman Friedrich Merz është ndër udhëheqësit që po shtojnë përpara qasje alternative dhe kishte ndërmend ta ngrinte çështjen në samitin

”

Një diplomat i përfshirë në bisedime tha se zyrtarët po përpiqeshin të kompensonin një “dekadë të humbur” të reformës së zgjerimit, duke kapërcyer rezistencën nga qeveritë e vendosura për të siguruar që vendet kandidate të përfundojnë reforma kuptimplote para se të bashkohen. Kos i tha POLITICO-s më parë këtë muaj se Komisioni po zhvillon gjithashtu masa të reja mbrojtëse që do të “shtrëngojnë fort” nëse vendet e ardhshme anëtare tërhiqen nga demokracia ose shteti i së drejtës pas anëtarësimit – një përpjekje tjetër për të siguruar qeveritë se blloku mund të përshpejtojë zgjerimin pa dobësuar standardet e tij.

e Këshillit Evropian të javës së kaluar.

Por, rendi i ditës u tejkalua, duke mos lënë kohë për një diskutim thelbësor, sipas tre zyrtarëve.

Në vend të kësaj, udhëheqësit pritët t’i rikthehen çështjes në takimin e tyre të tetorit.

Një diplomat i përfshirë në bisedime tha se zyrtarët po përpiqeshin të kompensonin një “dekadë të humbur” të reformës së zgjerimit, duke kapërcyer rezistencën nga qeveritë e vendosura për të siguruar që vendet kandidate të përfundojnë reforma kuptimplote para se të bashkohen.

Kos i tha POLITICO-s më parë këtë muaj se Komisioni po zhvillon gjithashtu masa të reja mbrojtëse që do të “shtrëngojnë fort” nëse vendet e ardhshme anëtare tërhiqen nga demokracia ose shteti i së drejtës pas anëtarësimit – një përpjekje tjetër për të siguruar qeveritë se blloku mund të përshpejtojë zgjerimin pa dobësuar standardet e tij.

Integrim gradual apo anëtarësim

i dorës së dytë?

Propozimi i Komisionit Evropian për “integrimin gradual” ngre një debat shumë më të gjerë sesa ai i përfitimeve ekonomike. Për vendet kandidate, përfshirë Shqipërinë, pyetja kryesore është nëse kjo qasje do ta përshpejtojë realisht anëtarësimin apo do të krijojë një status të ri, ku ato do të gëzojnë disa përfitime të Bashkimit Evropian pa u bërë kurrë pjesë e vendimmarrjes së tij.

Në pamje të parë, modeli duket tërheqës. Aksesit në fondet evropiane, në tregun unik dhe në programe të ndryshme do të sillte përfitime të prekshme ekonomike. Megjithatë, këto avantazhe shoqërohen me një paradoks: vendet kandidate do të duhet të zbatojnë një pjesë të legjislacionit të BE-së dhe të respektojnë rregullat e saj, por pa marrë pjesë në institucionet ku këto rregulla hartohen.

Kjo ngre pikëpyetje mbi parimin themelor të Bashkimit Evropian, atë të barazisë mes shteteve anëtare. Anëtarësimi nuk është vetëm një paketë përfitimesh

ekonomike; ai nënkupton të drejtën për të marrë pjesë në vendimmarrje, për të pasur një komisioner, deputetë në Parlamentin Evropian dhe një zë në Këshillin e Bashkimit Evropian. Nëse ven-

“

Për Shqipërinë dhe vendet e tjera të Ballkanit Perëndimor, kjo mund të jetë një mundësi për të përfituar më herët nga procesi i integrit, por njëkohësisht edhe një rrezik që anëtarësimi i plotë të shtyhet pafundësisht. Nëse qytetarët dhe ekonomitë marrin një pjesë të përfitimeve, motivimi politik i vendeve anëtare për të përfunduar procesin e zgjerimit mund të zbehet.

”

det kandidate marrin vetëm përfitimet ekonomike, ndërsa vendimmarrja mbetet ekskluzivisht në duart e shteteve anëtare, atëherë krijohet rreziku i një Evrope me disa nivele integrimi.

Për Shqipërinë dhe vendet e tjera të Ballkanit Perëndimor, kjo mund të jetë një mundësi për të përfituar më herët nga procesi i integrit, por njëkohësisht edhe një rrezik që anëtarësimi i plotë të shtyhet pafundësisht. Nëse qytetarët dhe ekonomitë marrin një pjesë të përfitimeve, motivimi politik i vendeve anëtare për të përfunduar procesin e zgjerimit mund të zbehet.

Prandaj, sfida për Shqipërinë nuk është vetëm të përfitojë nga integrimi gradual, por të sigurojë që ai të mbetet një etapë kalimtare drejt anëtarësimit të plotë dhe jo një destinacion përfundimtar. Në të kundërt, ekziston rreziku që Ballkani Perëndimor të mbetet në një “zonë gri” evropiane: më afër Bashkimit Evropian ekonomikisht, por ende jashtë tij politikisht dhe institucionalisht.

SHBA dhe Irani nënshkruajnë marrëveshjen historike për t'i dhënë fund luftës në Lindjen e Mesme

Pas më shumë se tre muajsh luftimesh që tronditën Lindjen e Mesme, ngritën çmimet globale të energjisë dhe rrezikuan përplasjen e drejtpërdrejtë mes fuqive rajonale, Shtetet e Bashkuara dhe Irani kanë nënshkruar një memorandum mirëkuptimi që synon t'i japë fund konfliktit dhe të hapë rrugën për një marrëveshje përfundimtare mbi programin bërthamor iranian. Presidenti amerikan Donald Trump dhe presidenti iranian

Masoud Pezeshkian kanë nënshkruar dokumentin 14-pikësh, i cili hyri në fuqi menjëherë pas firmosjes. Marrëveshja u finalizua gjatë samitit të G7 në Francë dhe përbën zhvillimin më të rëndësishëm diplomatik mes Uashingtonit dhe Teheranit që prej marrëveshjes bërthamore të vitit 2015. Çfarë parashikon marrëveshja? Pika më e rëndësishme e memorandumit është ndalimi i menjëhershëm dhe i përhershëm i operacioneve ushtarake mes SHBA-së, Iranit dhe aleatëve të

tyre në të gjitha frontet, përfshirë edhe Libanin. Të dyja palët angazhohen të mos përdorin forcën kundër njëra-tjetres dhe të respektojnë sovranitetin dhe integritetin territorial të shteteve të rajonit. Marrëveshja hap gjithashtu një periudhë 60-ditore negociatash intensive për arritjen e një marrëveshjeje përfundimtare mbi programin bërthamor të Iranit. Gjatë kësaj periudhe, Irani riafirmoi se nuk do të zhvillojë armë bërthamore dhe pranon bash-

këpunimin me Agjencinë Ndërkombëtare për Energjinë Atomike (IAEA) për trajtimin e rezervave të uraniumit të pasuruar.

Hormuzi, pika kyçe e marrëveshjes

Një nga aspektet më të rëndësishme të dokumentit është rihapja e Ngushticës së Hormuzit, rrugës detare nga ku kalon afërsisht 20 për qind e tregtisë botërore të naftës dhe gazit të lëngshëm.

Irani angazhohet të garantojë kalimin e lirë dhe pa tarifa për anijet tregtare për të paktën 60 ditë, ndërsa SHBA nis heqjen graduale të bllokadës detare të vendosur gjatë luftës. Ekspertët vlerësojnë se ky element i marrëveshjes mund të ketë ndikimin më të menjëhershëm në ekonominë botërore, pasi tensionet në Hormuz kishin shkaktuar rritje të forta të çmimeve të energjisë dhe shqetësime për furnizimet globale.

Brenda pak orëve nga nënshkrimi i marrëveshjes, disa cisterna naftë rifilluan kalimin nëpër ngushticë, ndërsa çmimet ndërkombëtare të naftës shënuan rënie.

Lehtësim i madh ekonomik për Iranin

Në këmbim të angazhimeve të Teheranit, SHBA pranon të lehtësojë gradualisht regjimin e sanksioneve.

Dokumenti parashikon:

- Përfundim të menjëhershme që lejojnë eksportet iraniane të naftës.
- Zhbllokimin gradual të aseteve financiare iraniane të ngrira jashtë vendit.
- Heqjen e bllokadave ndaj porteve dhe anijeve iraniane.
- Negociata për eliminimin e plotë të sanksioneve amerikane

Kritikët vërejnë se dokumenti aktual nuk e detyron Iranin të çmontojë infrastrukturën bërthamore, nuk prek programin balistik iranian dhe nuk adreson drejtpërdrejt mbështetjen e Teheranit për grupet aleate në rajon. Për këtë arsye, shumë republikanë konservatorë dhe një pjesë e establishmentit të sigurisë në SHBA e konsiderojnë marrëveshjen si një kompromis të madh në favor të Iranit.

dhe ndërkombëtare në kuadër të marrëveshjes përfundimtare. Sipas tekstit të memorandumit, parashikohet gjithashtu krijimi i një plani investimesh dhe rindërtimi me vlerë të paktën 300 miliardë dollarë për ekonominë iraniane, një nga pikat më të debatueshme të marrëveshjes. Zyrtarët amerikanë kanë deklaruar se fondet mund të sigurohen nga vende të Gjirit Persik dhe investitorë ndërkombëtarë, por mekanizmi mbetet ende i paqartë.

Fitore diplomatike për Trump?

Marrëveshja po paraqitet nga Shtëpia e Bardhë si një sukses

i madh diplomatik i Donald Trump. Presidenti amerikan kishte deklaruar gjatë muajve të fundit se objektivi i tij ishte ndalimi i programit bërthamor iranian dhe rikthimi i stabilitetit në rajon.

Megjithatë, kritikët vërejnë se dokumenti aktual nuk e detyron Iranin të çmontojë infrastrukturën bërthamore, nuk prek programin balistik iranian dhe nuk adreson drejtpërdrejt mbështetjen e Teheranit për grupet aleate në rajon. Për këtë arsye, shumë republikanë konservatorë dhe një pjesë e establishmentit të sigurisë në SHBA e konsiderojnë marrëvesh-

DOKUMENTI PARASHIKON:

- ☐ Përjashtime të menjëhershme që lejojnë eksportet iraniane të naftës.
- ☐ Zhbllokimin gradual të aseteve financiare iraniane të ngrira jashtë vendit.
- ☐ Heqjen e bllokadave ndaj porteve dhe anijeve iraniane.
- ☐ Negociata për eliminimin e plotë të sanksioneve amerikane dhe ndërkombëtare në kuadër të marrëveshjes përfundimtare.

ane do të zhvillojnë negociata për:

- të ardhmen e programit bërthamor iranian;
- nivelin e pasurimit të uranimit;
- mekanizmat e inspektimit ndërkombëtar;
- heqjen e plotë të sanksioneve;
- zhbllokimin e aseteve iraniane;
- sigurinë afatgjatë në Gjirin Persik.

Nëse këto bisedime dështojnë, disa prej masave të marrëveshjes mund të pezullohen dhe tensionet mund të rrikthehen. Por nëse negociatat kanë sukses, dokumenti aktual mund të shndërrohet në marrëveshjen më të rëndësishme mes SHBA-së dhe Iranit në më shumë se një dekadë.

Për momentin, tregjet ndërkombëtare, vendet arabe të Gjirit, Evropa dhe Kina e kanë mirëpritur marrëveshjen, duke e konsideruar atë si shansin më të mirë për të shmangur një konflikt të ri rajonal dhe për të rikthyer stabilitetin në një nga zonat më të rëndësishme strategjike të botës.

jen si një kompromis të madh në favor të Iranit.

Pse Izraeli është i pakënaqur?

Marrëveshja shihet si një goditje politike për kryeministrin izraelit Benjamin Netanyahu.

Qeveria izraelite kishte kërkuar që lufta të vazhdonte deri në shkatërrimin e plotë të kapaciteteve bërthamore iraniane dhe dobësimin e rrjeteve aleate të Teheranit në rajon. Por memorandumit nuk përfshin asnjë angazhim për çarmatimin e plotë të Iranit dhe as garanci për ndërprerjen e

programit rakotor.

Burime diplomatike kanë bërë të ditur se tensionet mes administratës Trump dhe qeverisë izraelite u rritën gjatë ditëve të fundit të negociatave, sidomos pas sulmeve izraelite në Liban që rrezikuan rrëzimin e marrëveshjes.

Çfarë ndodh tani?

Nënshkrimi i memorandumit nuk përbën fundin e procesit diplomatik. Në fakt, ai është vetëm hapi i parë.

Brenda 60 ditëve të ardhshme, delegacionet amerikane dhe irani-

LUFTA QË GJEOGRAFIA REFUZOI TA HUMBTE

Si konflikti me Iranin ekspozoi kufijtë e fuqisë ushtarake dhe riktheu gjeografinë në qendër të politikës ndërkombëtare

Nga Marjana DODA

Kur Shtetet e Bashkuara dhe Izraeli nisën operacionin ushtarak kundër Iranit më 28 shkurt, shumë analistë e konsideruan atë si përpjekjen më të rëndësishme të dekadave të fundit për të ndryshuar ekuilibrin politik të Lindjes së Mesme.

Objektivat zyrtare ishin ushtarake, si dobësimi i kapaciteteve strategjike të Iranit, neutralizimi i strukturave komanduese dhe kufizimi i aftësisë së Teheranit për të projektuar ndikim në rajon. Por pas këtyre objektivave qëndronte një synim

më i gjerë politik. Eliminimi i figurave kryesore të udhëheqjes dhe presioni i vazhdueshëm ushtarak pritej të krijonin kushtet për transformimin e sistemit politik iranian dhe, sipas disa vlerësimeve, edhe për rënien e Republikës Islamike. Tre muaj më vonë, rezultati është shumë më kompleks.

Një marrëveshje kornizë paqeje midis Uashingtonit dhe Teheranit ka ndalur përkohësisht përplasjen e drejtpërdrejtë. Megjithatë, pyetjet themelore që ngriti lufta mbeten ende pa përgjigje. Republika Islamike vazhdon të ekzistojë. Sistemi politik nuk u shemb. Pas eliminimit të Ali Khameneit, kalimi i pushtetit te Mojtaba Khamenei tregoi vazhdimësi institucionale

dhe jo shpërbërje të rendit politik. Në një farë mënyre, duket si një ripërtëritje të vetë regjimit. Kjo krijon paradoksin më të madh të konfliktit. Pra, një operacion që synonte, të paktën pjesërisht, dobësimin e pozitës strategjike të Iranit mund të ketë prodhuar efektin e kundërt: rritjen e rëndësisë së tij gjeopolitike.

Mësimi më i rëndësishëm i kësaj lufte nuk lidhet me teknologjinë ushtarake, me dronët, me inteligjencën artificiale apo me armët precize. Ai lidhet me një faktor shumë më të vjetër dhe shumë më të qëndrueshëm: gjeografinë.

RIKTHIMI I GJEOGRAFISË

Për një periudhë të gjatë pas përfundimit të Luftës së Ftohtë, mendimi strategjik ndërkombëtar u dominua nga ideja se teknologjia kishte zbehur rëndësinë e gjeografisë. Luftërat precize, mbikëqyrja satelitore, kapacitetet kibernetike dhe globalizimi ekonomik krijuan përshtypjen se vendndodhja fizike e shteteve po humbiste peshën e saj tradicionale.

Konflikti me Iranin dëshmoi të kundërtën.

Pak vende në botë gëzojnë një pozicion gjeografik kaq vendimtar sa Irani. Ai shtrihet në nyjën ku ndërthuren Gjiri Persik, Azia Qendrore, Kaukazi dhe Azia Jugore, ndërsa kontrolli mbi Ngushticën e Hormuzit i jep një rëndësi të veçantë në arkitekturën globale të energjisë. Gjatë konfliktit, vetëm mundësia e kufizimit të qarkullimit në Hormuz mjaftoi për të shkaktuar luhajtje të forta në tregjet energjetike, për të rritur kostot e sigurimeve detare dhe për të ngritur shqetësime në ekonominë më të mëdha të botës.

Kjo është arsyeja pse Irani nuk mund të trajtohet si një aktor rajonal i zakonshëm. Në fund të fundit, rëndësia strategjike e një shteti nuk matet vetëm nga madhësia e ekonomisë apo fuqia e ushtrisë së tij. Ajo matet edhe nga aftësia për të ndikuar në funksionimin e sistemit ndërkombëtar. Dhe në këtë aspekt, Irani mbetet një nga nyjet më të rëndësishme të rendit energjetik global.

Lufta tregoi se teknologjia mund të ndryshojë mënyrën se si zhvillohen konfliktet, por nuk mund të ndryshojë vendet ku përqendrohet rëndësia strategjike. Gjeografia vazhdon të imponojë kufij mbi fuqinë.

Pak vende në botë gëzojnë një pozicion gjeografik kaq vendimtar sa Irani. Ai shtrihet në nyjën ku ndërthuren Gjiri Persik, Azia Qendrore, Kaukazi dhe Azia Jugore, ndërsa kontrolli mbi Ngushticën e Hormuzit i jep një rëndësi të veçantë në arkitekturën globale të energjisë. Gjatë konfliktit, vetëm mundësia e kufizimit të qarkullimit në Hormuz mjaftoi për të shkaktuar luhajtje të forta në tregjet energjetike, për të ngritur shqetësime në ekonominë më të mëdha të botës.

DËSHIMI I LOGJIKËS SË NDRYSHIMIT TË REGJIMIT

Një tjetër mësim i konfliktit lidhet me kufijtë e forcës ushtarake si instrument për transformimin politik.

Që nga fundi i Luftës së Ftohtë, shumë ndërhyrje ushtarake janë mbështetur mbi supozimin se eliminimi i elitave politike ose dobësimi i aparatit shtetëror mund të prodhojë ndryshim regjimi. Përvoja e Irakut, Afganistanit dhe Libisë tregoi se realiteti është shumë më kompleks.

Lufta tregoi gjithashtu se Lindja e Mesme nuk është më një arenë ku ekuilibrat përcaktohen ekskluzivisht nga Uashingtoni. Prania ekonomike në rritje e Kinës dhe afërsia strategjike e Rusisë me Teheranin kanë krijuar një mjedis shumë më kompleks, ku interesat e fuqive globale ndërthuren me rivalitetet rajonale.

Konflikti me Iranin duket se e konfirmon sërish këtë përfundim.

Para luftës, Republika Islamike përballej me vështirësi ekonomike, pakënaqësi sociale dhe debate të brendshme mbi të ardhmen e vendit. Megjithatë, historia ka treguar se kërcënimet e jashtme shpesh prodhojnë efektin e kundërt nga ai që synohet.

Kur një shtet përballet me një rrezik ekzistencial, shoqëritë priren të bashkohen rreth institucioneve të tyre, ndërsa qeveritë fitojnë legjitimitet nga rezistenca dhe jo domosdoshmërisht nga performanca.

PIKËRISHT KJO DUKET SE NDODHI NË IRAN.

Vrasja e Ali Khameneit pritej nga shumë vëzhgues të shkaktonte një krizë të thellë pasardhjeje. Në vend të kësaj, sistemi politik demonstroi aftësi përshtatëse. Kalimi i pushtetit ndodhi pa shpërbërjen e institucioneve dhe pa kolapsin e rendit shtetëror.

Padiskutim, Irani nuk i shpëton pasojave të luftës. Megjithatë, objektivi politik më ambicioz, transformimi i sistemit mbetet i paarritur.

Në këtë kuptim, konflikti ngre pyetje serioze mbi aftësinë e ndërhyrjeve moderne për të prodhuar rezultate politike afatgjata.

KRIZA E ALEANCave

Pasojat e luftës nuk u kufizuan vetëm te Irani. Konflikti ekspozoi tensione të rëndësishme brenda vetë sistemit të aleancave që ka dominuar Lindjen e Mesme për dekada.

Për vendet e Gjirit Persik, lufta shërbeu si kujtesë se stabiliteti ekonomik i tyre mbetet i lidhur ngushtë me sigurinë rajonale. Pavarësisht partneritetit strategjik me Uashingtonin, shumë qeveri të rajonit kuptuan se asnjë garanci e jashtme nuk mund t'i mbrojë plotësisht nga pasojat e një konflikti të madh.

Si rezultat, tendenca për diversifikimin e marrëdhënieve strategjike ka gjasa të përshpejtohet. Bashkëpunimi me Kinën, afrimi me aktorë të tjerë rajonalë dhe politika më pragmatike ndaj rivalëve tradicionalë mund të bëhen pjesë e realitetit të ri të Gjirit.

Lufta tregoi gjithashtu se Lindja e Mesme nuk është më një arenë ku ekuilibrat përcaktohen ekskluzivisht nga Uashingtoni. Prania ekonomike në rritje e Kinës dhe afërsia strategjike e Rusisë me Teheranin kanë krijuar një mjedis shumë më kompleks, ku interesat e fuqive globale ndërthuren me rivalitetet rajonale. Si rrjedhojë, çdo krizë në Gjirin Persik nuk mund të shihet më vetëm si një çështje rajonale, por si pjesë e një loje më të gjerë gjeopolitike që shtrihet nga Mesdheu deri në Indo-Paqësor.

Po aq domethënëse janë tensionet që lufta nx-

ori në pah brenda vetë kampit perëndimor.

Evropa dhe SHBA-ja mbetën aleate, por jo domosdoshmërisht në të njëjtën gjatësi vale. Për shumë qeveri evropiane, rreziku i një konflikti të zgjatur nënkuptonte çmime më të larta të energjisë, presione ekonomike dhe pasiguri të reja gjeopolitike.

Kjo solli në sipërfaqe dallime strategjike që shpesh mbeten të fshehura në kohë paqeje.

IRANI, NJË FUQI E DOMOSDOSHME

Ndoshta pasoja më domethënëse e konfliktit nuk lidhet me territore të fituara apo të humbura, por me mënyrën se si ka ndryshuar pozicioni i Iranit në skenën ndërkombëtare. Lufta e ka rikthyer Teheranin në qendër të llogaritjeve strategjike globale, duke e shndërruar atë në një aktor me të cilin fuqitë rajonale dhe ndërkombëtare nuk mund të shmangin përballjen diplomatike.

Kjo nuk do të thotë se Irani del më i fortë në çdo aspekt. Përkundrazi, konflikti i ka imponuar kosto të konsiderueshme ekonomike dhe ushtarake. Por në politikën ndërkombëtare, rëndësia gjeopolitike nuk matet vetëm me fuqinë materiale. Ajo matet edhe me aftësinë për të ndikuar në zhvillime që shtrihen përtej kufijve kombëtarë.

Dhe pikërisht këtu qëndron ndryshimi. Nëse deri dje debati ndërkombëtar për Iranin përqendrohej kryesisht te programi bërthamor, sanksionet dhe rrjetet e tij të aleatëve në rajon, sot Teherani shihet si një faktor kyç në çështje shumë më të gjera, si sigurinë energjetike globale, lirinë e lundrimit në rrugët detare strategjike, stabilitetin e Gjirit Persik dhe ekuilibrat e rinj të fuqisë në Lindjen e Mesme.

Ky transformim ka ndryshuar edhe natyrën e debatit ndërkombëtar. Tre muaj më parë, pyetja kryesore ishte se si të ushtrohej presion mbi Iranin. Sot, pyetja është se si mund të ndërtohet një rend rajonal i qëndrueshëm pa përfshirjen e Iranit.

Përgjigjja duket gjithnjë e më e qartë. Asnjë formulë afatgjatë stabiliteti nuk mund të funksionojë pa përfshirjen e Teheranit.

Dhe kjo mund të jetë trashëgimia më e qëndrueshme politike e kësaj lufte.

RUSIA NË BOTËN MODERNE

Alexey Zaytsev

Ambasadori i Rusisë në Shqipëri

Përgjatë gjithë historisë së saj shumëshekullore, Rusia ka kaluar periudha sprovasash dhe tronditjesh, të cilat populli ynë i ka kapërcyer dhe është bërë më i fortë, më i bashkuar, duke u frymëzuar për arritje dhe fitore të reja.

Sot, Rusia, duke sfiduar botën e përqendruar te Perëndimi, është në ballë të luftës për formimin e një rendi të ri botëror shumëpopullar, më të drejtë dhe më të balancuar, duke ofruar një alternativë tjetër ndaj ambicieve neokoloniale të Perëndimit dhe modelit socio-kulturor që ai imponon.

Duke dashur të ruajë pozitat dominuese në marrëdhëniet ndërkombëtare dhe parimet diskriminuese të shpërndarjes së pasurive natyrore, Perëndimi po ndërmerr një sërë përpjekjesh maksimale për të përmbajtur Rusinë.

Evropa po kërkon hapur të na shkaktojë një “disfatë strategjike” në fushën e betejës, po bën gjithçka të mundur për të zgjatur konfliktin në Ukrainë dhe po minon përpjekjet për paqe, pavarësisht faktit, nëse ato vijnë nga Moska, Uashingtoni apo kryeqytete të tjera.

Bashkimi Evropian po furnizon regjimin e Kievit me para dhe armë, duke zbatuar konceptin e “luftës deri në ukrainasin e fundit”. Kuptohet, që e gjithë kjo bëhet në kurriz të taksapaguesve evropianë, pa marrë parasysh

problemet ekonomike në rritje dhe rënien e standarteve të jetesës së popullsisë. Nën sloganin e trilluar të një kërcënimi rus ka nisur një program militarizimi i industrisë, i paparë që nga Lufta e Dytë Botërore. Po kërkohen zgjidhje të rafinuara për të organizuar sa më mirë rrëmbimin e paligjshëm të aseteve financiare ruse të ngrira. Kundër Rusisë janë vendosur më shumë se 30 mijë sanksione, më shumë se kundër Koresë së Veriut, Iranit dhe Sirisë të marra së bashku. Juridiksionet perëndimore kanë bllokuar rezervat sovraane ruse në shumën prej rreth 300 miliardë dollarë amerikanë, kanë vendosur sanksione ndaj institucioneve financiare, kanë shkëputur sistemin bankar

rus nga sistemet ndërkombëtare të transmetimit të të dhënave, kanë vendosur ndalime dhe kufizime të shumta në furnizimin me lëndë të para, mallra dhe teknologji për në Rusi dhe jashtë saj, dhe kanë vendosur kufizime të shumta personale për qytetarë rusë. Së fundmi, Perëndimi ka kaluar në të ashtuquajturat sanksione dytësore, nga të cilat vuajnë edhe vendet e treta.

Por shpresat se sanksionet do të vepronin menjëherë, se ekonomia ruse do të binte në kolaps dhe shoqëria do të destabilizohej, nuk u justifikuan. Pavarësisht presionit të paprecedentë nga jashtë, vendi ynë mbetet një fuqi dinamike në zhvillim me tregues makroekonomikë të qëndrueshëm.

Flukset e tregtisë së jashtme janë riorientuar dhe transaksionet ndërkombëtare janë konvertuar në valutën kombëtare. Rritja e PBB-së gjatë tre viteve të fundit tejkaloi 10%. Industria është ristrukturuar dhe po zbaton një program të zëvendësimit të importit.

Pavarësisht presionit nga jashtë, Rusia sot po realizon një kompleks të tërë projektsh kombëtare në shkallë të gjerë në fushën sociale dhe demografike, që i dedikohen forcimit të institucionit të familjes, mbështetjes së fëmijëve dhe të rinjve, zhvillimit të kujdesit shëndetësor dhe rritjes së jetëgjatësisë.

Viti 2026 u shpall nga Presidenti V.V.Putin si Viti i Bashkimit të Popujve të Rusisë. Kjo mishëron angazhimin e shtetit në mbështetje të kulturës, gjuhës dhe identitetit të popujve që banojnë në

vendin tonë, duke simbolizuar unitetin qytetar të shtetasve rusë, pavarësisht rajonit, ku jetojnë.

Në kuadrin e forcimit të sovranitetit teknologjik janë hartuar dhe po zbatohen programe për zhvillimim e ekonomisë së të dhënave, transformimin dixhital të shtetit, robotizimin e prodhimit, krijimin e një baze të pavarur komponentësh për industrinë, subvencionimin e prodhimit të dronëve civilë dhe komercialë.

Një vëmendje e madhe po i kushtohet projektit kombëtar “Infras-truktura për Jetën”, e cila parashi-kon modernizimin e shërbimeve publike dhe arritjen e një niveli cilësisht të ri të zhvillimit urban.

Në shkallë me të vërtetë kontinentale janë drejtimet prioritare në infrastrukturën e transportit: zhvillimi i korridorit “Veri-Jug”, zgjerimi i Sistemit Hekurudhor Lindor, i cili përfshin Hek-

urudhat Trans-Siberiane dhe Bajkal-Amur, zhvillimi i Rrugës Detare Veriore. Këto akse transporti po ndikojnë tashmë në konfigurimin e logjistikës globale.

Përpyekjet e Perëndimit për të izoluar Rusinë në arenën ndërkombëtare dështuan. Pavarësisht stimulimit të ndjenjave rusofobe dhe përpyekjeve të pandërprera për të njollosur imazhin e vendit tonë, ai po forcon rolin e tij si një pjesëmarrës aktiv dhe i rëndësishëm i komunitetit ndërkombëtar, ai ka fituar pozita kyçe në organizatat ndërkombëtare dhe si anëtar themelues i OKB-së mbështet parimet e Kartës së saj. Një vëmendje e madhe i kushtohet bashkëpunimit në bashkimet integruese rajonale dhe botërore. Vit pas viti po rritet rëndësia dhe pesha e BRICS – hallka kryesore në ndërtimin e një rendi të ri botëror shumëpolar.

Një theks i rëndësishëm po i vihet zhvillimit të bashkëpunimit brenda SCO-së, EAEU-së, CIS-së dhe CSTO-së, të cilën Moska e kryeson këtë vit. Në të gjitha forumet e disponueshme, ne vazhdimisht mbështesim zhvillimin e bashkëpunimit të barabartë dhe me dobi të ndërsjellë, si dhe krijimin e një arkitekture sigurie të barabartë dhe të pandashme.

Sot, Rusia po zgjeron në mënyrë aktive kontaktet e saj me partnerë konstruktivë në të gjithë botën. Një nga prioritetet e politikës së jashtme të vendit tonë është bashkëveprimi me vendet e Jugut Global, të cilave u ofrojmë një dialog ndërqytetëruës në vend të qasjes neokolonialiste.

Panjë Rusi të fortë, sovranë, krijimi i një rendi botëror të ekuilibruar dhe të drejtë është i pamundur sot.

Pavarësisht presionit nga jashtë, Rusia sot po realizon një kompleks të tërë projektsh kombëtare në shkallë të gjerë në fushën sociale dhe demografike, që i dedikohen forcimit të institucionit të familjes, mbështetjes së fëmijëve dhe të rinjve, zhvillimit të kujdesit shëndetësor dhe rritjes së jetëgjatësisë.

“Nga ‘agjentët e huaj’ te ‘fashistët’: Kush janë në të vërtetë protestuesit?”

Në demokraci, protesta është një e drejtë. Në demokraci, qytetari që kundërshton qeverinë nuk është armik. Por në Shqipërinë e vitit 2026, kryeministri Edi Rama duket se po ndërton një tjetër narrativë, atë të protestuesit si kërcënim.

Fillimisht ishin “agjenturat e huaja”. Më pas erdhën insinuatat për interesa serbe, ruse e greke. Në vijim

u fol për ndikime iraniane, për “luftë hibride”, për duar të fshehta që vepronin nga jashtë kufijve të Shqipërisë. Më vonë protestuesit u akuzuan se po dëmtonin turizmin dhe ekonominë e vendit. Sot, sipas vetë kryeministrit, në protesta qenka shfaqur edhe një “frymë fashiste”.

Vetëm pak ditë më parë, Rama deklaroi se protestat po dominohen nga një frymë që nuk pranon mendimin ndryshe dhe e krahasoi atë me fillesat e lëvizjeve fashiste dhe naziste në Europë.

Së fundmi, kryeministri Edi Rama deklaroi se brenda protestës ekziston “një komponentë fashiste, një frymë fashiste”, duke argumentuar se ajo shfaqet te ata që, sipas tij, nuk pranojnë mendimin ndryshe dhe ushtrojnë presion ndaj qytetarëve që nuk i bashkohen protestës.

Por lind një pyetje e thjeshtë: a ndihmon demokracinë etiketimi i një proteste me terma si “frymë fashiste”, “agjencia të huaja” apo instrumente të interesave të jashtme?

Në vend që të dëgjojë arsyet e protestës, kryeministri duket se ka zgjedhur të delegjitimojë protestuesit. Në vend që të debatojë me argumente, ai debaton me etiketa. Dhe historia na mëson se kur pushteti fillon të shohë armiq te qytetarët e vet, problemi nuk është më te protesta, por te vetë pushteti.

Madje, përmes kësaj narrative, Rama rrezikon të

Kryeministri Edi Rama deklaroi se brenda protestës ekziston “një komponentë fashiste, një frymë fashiste”, duke argumentuar se ajo shfaqet te ata që, sipas tij, nuk pranojnë mendimin ndryshe dhe ushtrojnë presion ndaj qytetarëve që nuk i bashkohen protestës. Por lind një pyetje e thjeshtë: a ndihmon demokracinë etiketimi i një proteste me terma si “frymë fashiste”, “agjencia të huaja” apo instrumente të interesave të jashtme?

thellojë një përçarje të re në shoqërinë shqiptare. Kur protestuesit etiketohen si “fashistë”, “nazistë”, “agjentë” apo vegla të interesave të huaja, përcillet mesazhi se një pjesë e shqiptarëve përbën kërcënim për pjesën tjetër. Kjo logjikë e ndarjes mes “ne” dhe “atyre”, por minon vetë themelet e bashkëjetesës demokratike.

Por kush janë këta njerëz që dalin çdo mbrëm-

je në bulevard? Janë studentë, pedagogë, prindër, pensionistë, profesionistë, artistë dhe sipërmarrës. Disa mund të jenë votues të opozitës. Të tjerë mund të kenë votuar Partinë Socialiste. Shumë prej tyre janë thjesht qytetarë të zhgënjyer që kërkojnë të dëgjohen. Ata nuk pushojnë së qeni qytetarë vetëm sepse kundërshtojnë qeverinë. Nuk bëhen fashistë sepse protestojnë. Nuk bëhen agentë sepse kërkojnë llogari. Nuk bëhen armiq sepse kërkojnë një Shqipëri më të drejtë.

Shqipëria ka nevojë për më shumë dialog dhe më pak etiketime. Ka nevojë për më shumë dëgjim dhe më pak demonizim. Sepse një kryeministër nuk duhet të ndërtojë mure mes shqiptarëve, por ura komunikimi mes tyre.

Protestuesit mund të kenë të drejtë ose mund të gabojnë. Mund të kenë zgjidhje ose jo. Por ata nuk pushojnë së qeni qytetarë vetëm sepse kundërshtojnë qeverinë. Ata nuk bëhen fashistë sepse protestojnë. Nuk bëhen agentë sepse kërkojnë llogari. Nuk bëhen armiq sepse kërkojnë një Shqipëri më të drejtë. Në fund të fundit, protesta nuk është kërcënim i demokracisë. Protesta është një nga provat që demokracia ende jeton. Dhe kur mijëra qytetarë dalin në rrugë me flamurin kuqez në duar, pyetja që duhet të shtrojë çdo qeveri nuk është “kush i dërgoi?”, por “pse kanë ardhur?”.

Protestuesit mund të kenë të drejtë ose mund të gabojnë. Mund të kenë zgjidhje ose jo. Por ata nuk pushojnë së qeni qytetarë vetëm sepse kundërshtojnë qeverinë. Ata nuk bëhen fashistë sepse protestojnë. Nuk bëhen agentë sepse kërkojnë llogari. Nuk bëhen armiq sepse kërkojnë një Shqipëri më të drejtë. Në fund të fundit, protesta nuk është kërcënim i demokracisë. Pyetja që duhet të shtrojë çdo qeveri nuk është “kush i dërgoi?”, por “pse kanë ardhur?”.

Maskirovka Ballkanike: Pse “distancimi” i Moskës është vetëm një operacion për mbijetesën e regjimit të Vuçiçit

Autor: Dr. Gurakuç Kuçi – Profesor në Kolegjin Universum dhe bashkëpunor i jashtëm në ISLH “OCTOPUS”

Hapi i radhës për konsolidimin e pushtetit të Vuçiçit në Serbi u shënuar nga Dmitry Peskov përmes një operacioni klasik Maskirovka. Zëdhënësi i Kremlinit deklaroi se “Orbani kurrë nuk ka qenë miku ynë... dhe as Vuçiçi nuk është i tillë”, duke shtuar se “kemi marrëdhënie historike, por ata janë vend i pavarur”. Megjithatë, ai theksoi partneritetin midis Rusisë dhe Serbisë, të diskutojnë çështjet

më urgjente.

theksimi i partneritetit për çështje urgjente e zhvesh këtë deklaratë nga çdo natyrë diplomatike, duke e shndërruar në një përpjekje për të hequr etiketën e “vasalit rus” nga figura e Vuçiçit në sytë e opinionit publik ndërkombëtar.

DISTANCIMI SI A NATOMI MASHTRIMI

Regjimi në Beograd e di se çelësi i mbijetesës në vitet në

vijim është shmangia e një përplasjeje frontale me Brukselin dhe Uashingtonin. Deklarata e Peskovit i shërben këtij qëllimi, duke i ofruar perëndimit një narrativë të dobishme: “Ja, Rusia po distancohet, Serbia po orientohet drejt pavarësisë, prandaj le ta mbështesim Vuçiçin për të shmangur destabilizimin”.

Kremlini nuk dëshiron të përsërisë “skenarin e Hungarisë”. Mosdistancimi i hapur ndaj

Kremlini nuk dëshiron të për-sërisë “skenarin e Hungarisë”. Mosdistancimi i hapur ndaj Orbanit ashpërsoi kundërshtarët e tij; Moska po zbaton një qasje të kundërt me Vuqiçin për të shmangur të njëjtin fat. Ky cikël “neutraliteti” është një metodologji e përsëritur që nga viti 2014: sa herë që presioni perëndimor rritet, Rusia lëshon një deklaratë “neutraliteti”, Vuqiç e përdor atë për të fituar kohë, dhe nën këtë “tymnajë”, regjimi konsolidohet.

Orbanit ashpërsoi kundërshtarët e tij; Moska po zbaton një qasje të kundërt me Vuqiçin për të shmangur të njëjtin fat. Ky cikël “neutraliteti” është një metodologji e përsëritur që nga viti 2014: sa herë që presioni perëndimor rritet, Rusia lëshon një deklaratë “neutraliteti”, Vuqiç e përdor atë për të fituar kohë, dhe nën këtë “tymnajë”, regjimi konsolidohet.

Emërimi i Andjiqit si njeriu i Rusisë në arterien e industrisë ushtarake në Serbi Përderisa Peskov flet për “marëdhënie historike” dhe “vende të pavarura”, realiteti operacional lëviz në një drejtim krejt tjetër. Emërimi i Milosh Andjiqit në krye të Jugoimport SDPR është fakti tjetër që shkatër-

ron narrativën e distancimit. Jugoimport SDPR nuk është një kompani e zakonshme, por arteria kryesore e tregtisë së armëve dhe teknologjisë ushtarake të Serbisë. Vendosija e një njeriu të lidhur ngushtë me Aleksandar Vulinin (i cili është i sanksionuar nga SHBA-ja dhe i lidhur me shërbimet ruse) në këtë pozicion, dëshmon se koordinimi ushtarak dhe inteligjent me Moskën po forcohet, jo po dobësohet. Kjo është një armatosje e strukturave kryesore për ta bërë regjimin imun ndaj ndryshimeve politike.

STRATEGJIA E TRI SHTYLLAVE DHE BLINDIMI I PUSHTETIT
Vuqiç po aplikon një strategji

mbijetese të bazuar në tri shtylla:

1. Kina për kapital dhe investime;
2. Rusia për siguri dhe inteligjencë;
3. Perëndimi për legjitimitet, përmes metodave të Maskirovka-s.

Për regjimin, nuk ka më rëndësi se kush e mban postin, por kush i tërheq fijet. Struktura është blinduar; pjesa tjetër është thjesht teatër. Distancimi publik është mjet për të shuar çdo reagim perëndimor. Nëse Perëndimi bie pre e këtij mashtrimi, Serbia do të mbetet një “Black Box” ku Rusia dhe Kina kanë akses, ndërsa Brukseli financon qëndrueshmërinë e këtij sistemi.

Këto çështje duhen parë gjithmonë me kujdes; assesi nuk duhet rënë pre e veprimeve Maskirovka.

Të jesh antiglobalist s'do të thotë të jesh anti-amerikan!

(RASTI I DEBATIT PËR GAZIN AMERIKAN NË KOSOVË)

Prof. Dr. Fadil Maloku

Sociolog

Nëse do t'i analizonim si pozicionimet ashtu edhe deklaratimet qeveritare dhe ato opozitare kosovare rreth çështjes së lidhjes së Kosovës me gazin amerikan, që mori publicitet edhe në fushatë, por edhe në mediet sociale, paraprakisht duhet t'i sqarojmë disa paranteza.

Së pari, sa kam kuptuar nga këndvështrimi i një njohësi të

proceseve dhe zhvillimeve globale, rezervat e qeverisë aktuale nuk kanë të bëjnë aq me ndonjë refuzim kategorik të projektit, sa me dyshimet që ajo, si qeveri e majtë, i ka ndaj Korporatave Transnacionale (KTN-ve). Duket se këto dyshime dhe rezerva janë më shumë të natyrës së një fobie politike, madje edhe shprehje e një paradigme antiglobaliste, sovraniste dhe skeptike ndaj kapitalit transnacional. Ndërkaq, të qenit sot antiglobalist nuk do të thotë domos-

doshmërisht të kesh edhe qëndrim anti-amerikan.

Së dyti, ky interpretim kërkon disa nuanca e shpjegime sociologjike, ngase opozita projektin e gazit amerikan kryesisht po e percepton përmes prizmit të forcimit të partneritetit strategjik me SHBA-në, pastaj përmes procesit të diversifikimit të burimeve energjetike, si dhe reduktimit të varësisë nga prodhimi tradicional energjetik që ka për bazë thëngjillin. Nga kjo perspektivë, avokimi i një projekti

të tillë nga opozita paraqitet i kuptueshëm dhe tejet shqetësues, sepse ai nuk duhet parë vetëm si interes energjetik, por edhe si interes gjeostrategjik për Republikën tonë. Në anën tjetër, ky projekt, në këtë kohë krize, na dëshmon se lidhja e interesave ekonomike ndërmjet shteteve dhe vendeve krijon edhe kushte e interesa gjeopolitike.

Së treti, problemi qëndron në faktin se qeveria aktuale, e njohur si e majtë, këtë tematikë nuk

po e trajton përmes “dioptrisë” së opozitës, por përmes një logjike tjetër, asaj ideologjike. Tani, kur një logjikë e tillë ndërlihet me diskursin e saj publik, shanset për t’u konceptuar, ndër të tjera, si mosbesim ndaj Korporatave Transnacionale (KTN-ve), pastaj si frikë nga ndërhyrja dhe kontrolli i shtuar mbi institucionet e shtetit dhe, sidomos, si shqetësim për krijimin e varësive afatgjata me rreziqe potenciale për sektorët strategjikë, janë më se reale.

Dhe ky pozicionim, në sociolog-

jinë e globalizimit, të cilën e ligjëroj tash e gati dy dekada, njihet si “skepticizëm ndaj globalizimit neoliberal”, pra si dyshim ndaj modelit në të cilin kompanitë shumëkombëshe fitojnë rol dominues në ekonomitë e shteteve të vogla. Së këndejmi, pa dashur ta amnistoj apo avokoj as qeverinë e as opozitën, më korrekte dhe më e saktë do të ishte të thuhej se pozicioni qeveritar është më shumë antiglobalist sesa anti-amerikan. Themi kështu, sepse ajo në prononcimet e saj publike nuk e ka kontestuar, të paktën publikisht, as aleancën strategjike me SHBA-në, as praninë e NATO-s, e as partneritetin politik me institucionet amerikane. Ajo që është kontestuar, edhe publikisht, ka qenë kryesisht modeli i investimeve dhe frika nga ndikimi i kapitalit transnacional në sektorë të caktuar strategjikë të shtetit të Kosovës.

Së katërti, ky qëndrim qeveritar, që në fakt është një pozicion disi dykuptimësh, të cilin në formë të ndryshme e gjejmë edhe te lëvizjet e majta evropiane, por edhe te disa rryma konservatore sovraniste, të cilat e mbështesin Perëndimin politikisht, ndërsa e kritikojnë globalizimin e tij ekonomik. Në fakt, globalizimi ekonomik, i cili pas rikthimit të Donald Trump në skenën politike amerikane po përballë me sfida tejet serioze dhe me një pasiguri të shtuar për drejtimin e tij të ardhshëm, po hyn gradualisht në një fazë të re rikonfigurimi, ku sovranizmi ekonomik dhe proteksionizmi po rikthehen si alternativa të

“

Avokimi i një projekti të tillë nga opozita paraqitet i kuptueshëm dhe tejet shqetësues, sepse ai nuk duhet parë vetëm si interes energjetik, por edhe si interes gjeostrategjik për Republikën tonë. Në anën tjetër, ky projekt, në këtë kohë krize, na dëshmon se lidhja e interesave ekonomike ndërmjet shteteve dhe vendeve krijon edhe kushte e interesa gjeopolitike.

besueshme politike. Kjo është arsyeja pse skepticizmi ndaj globalizimit nuk është më vetëm “monopol” i së majtës politike, por po shfaqet gjithnjë e më shumë edhe në qarqe të caktuara konservatore dhe nacional-sovraniiste në botën e sotme. Megjithatë, kur përdorim togfjalëshin anti-amerikanizëm, ne nënkuptojmë kundërshtimin e drejtpërdrejtë ndaj SHBA-së si fuqi politike, ekonomike, ush-

tarake, kulturore dhe gjeostrategjike. Pikërisht në këtë kuptim është trajtuar roli global i Amerikës edhe nga sociologu dhe politologu i njohur amerikan, Zbigniew Brzezinski. Paradoksi dhe keqkuptimi qëndrojnë në faktin se në Kosovë shpeshherë çdo mospajtim me ndonjë projekt amerikan ngatërrohet dhe interpretohet automatikisht si anti-amerikanizëm.

Së pesti, nëse e abstrahojmë

çështjen e refuzimit të projektit të gazit amerikan nga qeveria e Kosovës, mund të thuhet se ai më tepër reflekton një kulturë politike sovraniste dhe antiglobaliste, e cila shfaq rezerva dhe mosbesim ndaj rolit të korporatave transnacionale në sektorët strategjikë të shtetit.

P.S. Sfida kryesore për Kosovën, në gjykimin tim, mbetet nëse një qasje e tillë arrin ta ruajë sovranitetin ekonomik pa cenuar perceptimin e partneritetit strategjik me SHBA-në. Pikërisht në këtë pikë ndodhet edhe ajo dilema “hamletiane”: si të balancohet nevojja për autonomi ekonomike me domosdoshmërinë e ruajtjes së aleancës strategjike me Amerikën, në një botë ku asgjë nuk është ashtu siç ishte në vitin 1999...

Kur përdorim togfjalëshin anti-amerikanizëm, ne nënkuptojmë kundërshtimin e drejtpërdrejtë ndaj SHBA-së si fuqi politike, ekonomike, ushtarake, kulturore dhe gjeostrategjike. Pikërisht në këtë kuptim është trajtuar roli global i Amerikës edhe nga sociologu dhe politologu i njohur amerikan, Zbigniew Brzezinski.

Në Tivat na morën me të mirë! Paqe i thënçin! Ujdi po, paqe jo! Po BE/ SHBA ku janë ? 5 zgjedhje, asnjë zgjidhje!

REAL POLITIK NR. 127 | 1 - 15 QERSHOR 2026 | EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM

Komente "flash" mbi 5 ngjarjet kryesore diplomatike, shqip dhe shkurt, vetëm me 1000 fjalë nga analisti i njohur, Mjeshtër i Madh në Diplomaci

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

Në Tivat na muarën me të mirë !

Kështu mund të thuhet për Samitin BE- Ballkani Perendimor në Tivat, Mali i Zi më 5 Qershor. I paraprirë nga turi ballkanik më 1 - 4 Qershor i Presidentit të Këshillit European Antonio Costa dhe propozimi i njohur franco-gjerman për integrimin gradual të vendeve tona në BE bashkë me shtimin e masave mbrojtëse kundër vendosjes së vetove të mundshme dhe përfitime të ndryshme ekonomike në rastin e përparimit në mbylljen e kapitujve përkatës. Në fakt, e donte situata gjeopolitike dhe vetë gjendja brenda BE-së,

që kjo e fundit "të na merrte me të mirë" në këtë Samit. U thanë fjalë të bukura, u soll shembulli i Malit të Zi si vendi i parë që pritet të anëtarësohet në BE më 2028. Gjithsesi, asgjë nuk është e qartë dhe e sigurt derisa BE-ja të vendosë përfundimisht. Ndaj nuk ka vend për eufori as për ne, sepse edhe ky integrim gradual dhe

Nuk ka vend për eufori as për ne, sepse edhe ky integrim gradual dhe jo i plotë nuk do të bëhet aforfe, por vetëm mbi bazën e meritave në realizimin e reformave dhe kushteve të kërkuara nga BE-ja, sidomos lidhur me shtetin e të drejtës dhe luftën kundër korrupsionit, të cilat janë edhe " Thembra jonë e Akilit". Urojmë që premtimet e BE-së në Tivar të mos jenë " fjalë të mira por gurë në trastë".

jo i plotë nuk do të bëhet aforfe, por vetëm mbi bazën e meritave në realizimin e reformave dhe kushteve të kërkuara nga BE-ja, sidomos lidhur me shtetin e të drejtës dhe luftën kundër korrupsionit, të cilat janë edhe " Thembra jonë e Akilit". Urojmë që premtimet e BE-së në Tivar të mos jenë " fjalë të mira por gurë në trastë".

2.

Paqe i thëncin! Është ajo që po "gatuhet" në kuzhinat politike europiane lidhur me marrëveshjen e mundshme të paqes me Rusinë. Më 7 Qershor në Londër u mbledhën Starmer, Merz dhe Macron, të cilët paraqitën një plan me pesë pikat e njohura për paqe në Ukrainë. Mirëpo, duket qartë se Rusia nuk do paqe të vërtetë por kapitullimin e Ukrainës dhe të Europës. Sepse ajo vazhdon të kërkojë një Ukrainë Pa ushtri, Pa NATO, Pa Trupa të huaja sigurie dhe Pa territoret e vitit 2014. Ndaj, edhe pse Moska po pëson disfata në frontin e luftës, është naivitet të besosh paqen e saj. Madje, ajo po mat pulsën e NATO-s, nëse do të zbatonte Nenin 5 për mbrojtjen kolektive nëse ajo sulmon një vend të NATO-s. E nxitur edhe nga tërheqja graduale ushtarake amerikane nga Europa. Tanimë është e qartë se Paqja e vërtetë arrihet vetëm me luftë dhe përparimin e Ukrainës, siç edhe po ndodh, me suksese tashmë të njohura modeste por tejet inkurajuese.

3.

Ujdi po, paqe jo! Më në fund, më 19 Qershor në Gjenevë do të nënshkruhet Memorandumi i Mirëkuptimit midis SHBA-ve dhe Iranit, me shpresë që t'i çelë rrugën paqes në rajon. Padyshim ngjarje e madhe ku sipas CNN, Trump paralajmëroi arritjen e kësaj ujdije plot 40 herë! SHBA-të bombarduan, bllokuan dhe bullizuan Iranin me synim pëmbysjen e Mullahëve, vendosjen e paqes, dorëzimin e uraniumit të pasuruar dhe heqjen dorë nga armët bërthamore. Por deri tani

asnjë nga këto synime nuk u realizua dhe gjithçka ka mbetur pezull. Sepse ende nuk ka një marrëveshje klasike, por kornizë

Fakt është se megjithë premtimet e bujshme, ende nuk ka dhe vështirë të realizohet një marrëveshje më të mirë për SHBA-të se ajo e Obamës me aleatët europiane dhe Teheranin në vitin 2015. Megjithatë, kjo ujdi i duhej tmerrësisht Trumpit. Se brenda vendit ziejnë debatet dhe pakënaqësia ndaj tij, inflacioni kaloi 4 për qind, çmimet e karburantit dhe energjisë janë në tavan.

e hapur për diskutime të mëtejshme në 60 ditët e ardhëshme. Dhe askush nuk e di se si do rrjedhin punët. Fakt është se megjithë premtimet e bujshme, ende nuk ka dhe vështirë të realizohet një marrëveshje më të mirë për SHBA-të se ajo e Obamës me aleatët europiane dhe Teheranin në vitin 2015. Megjithatë, kjo ujdi i duhej tmerrësisht Trumpit. Se brenda vendit ziejnë debatet dhe pakënaqësia ndaj tij, inflacioni kaloi 4 për qind, çmimet e karburantit dhe energjisë janë në tavan. Kryesorja, zgjedhjet e Mesmandatit nuk janë as 5 muaj larg dhe parashikimet për Republikanët nuk janë të mira. Ja pse kjo Ujdi, edhe pse nuk zgjidh shqetësimet themelore me Iranin ishte domosdoshmëri imperative për mbijetesën politike të Trumpit dhe Republikanëve. Ndaj deri tani, mund të thuhet se kemi " Ujdi, po, por paqe jo !

4.

Po BE/ SHBA ku janë ? Kaluan mbi dy javë që në Tiranë po zhvillohet në përmasa masive të papara deri tani Protesta madhështore qytetare paqësore dhe gjithëpërfshirëse. E shoqëruar me tubime të mëdha kudo në Shqipëri dhe në diasporë në metropolet më të rëndësishme botërore. E përcjellë “live” nga rrjetet më të mëdha televizive botërore. Një protestë vërtet model edhe për Europën dhe SHBA-të. Mirëpo, çuditërisht BE dhe SHBA deri tani kanë qëndruar “memecë”, pa asnjë fjalë, asnjë qëndrim, asnjë dekaratë! Si qytetar por edhe ish diplomat në Bruksel nuk e shpjegoj dot këtë qëndrim indiferent perendimor, sidomos nga BE-ja. Ndoshta kanë vështirësi mbasi deri tani për hir të stabilitetit e kanë përkëdhelur qeverinë dhe Ramën; ndaj e kanë të vështirë të marrin kthesën. Gjithsesi, asnjë problem nuk ka për Brukselin dhe

Uashingtonin që ta përshëndetin këtë protestë, karakterin e saj paqësor që ata e kanë patur shumë merak më parë dhe të bëjnë thirrje për dialog dhe zgjidhje mes palëve. E çfarë i pengon ata për aq gjë? Urojmë që kjo heshtje të marrë fund sa më parë, se nuk i bën nder as SHBA-ve dhe ca më pak BE-së.

5.

5 zgjedhje, asnjë zgjidhje! Më 7 Qershor në Kosovë u zhvilluan zgjedhjet e reja parlamentare. Të dytat brenda 6 muajve dhe të pestat në 7 vitet e fundit! Këtë radhë, siç dihet u bënë pas dështimit të konsensusit për zgjedhjen e Presidentes së Republikës. Një dështim i paralajmëruar, edhe pse u përdorën të gjitha truket ligjore, u shty afati edhe dy muaj, por prapë asgjë. Pra PESE palë zgjedhje por Pa ASNJE zgjidhje. Mirëpo ZGJEDHJET nuk bëhen për t'u kthyer në ZGJEDHE, por për ZGJIDH-

JE, madje të qëndrueshme. Kjo tregoi sërish dështimin e klasës politike në Kosovë, çka ia ul asaj prestigjin dhe imazhin; për pasojë. Pasojat janë të rënda për progresin e Kosovës, njohjen e saj ndërkombëtare dhe integrimin në BE/ NATO. Ca më keq në një kohë rreziqesh dhe kërcënimesh nga Serbia.

E keqja më e madhe është se këto zgjedhje e ndërlikojnë më shumë situatën për emërimin e qeverisë dhe Presidentit të Republikës. Ndaj, politika në Kosovë lipset të ndërgjegjësohet se zgjidhja nuk qëndron vetëm te numrat por te vullneti politik, toleranca, mirëkuptimi, besimi dhe kompromisi demokratik. Po, ato mund të jenë të hidhura dhe me kosto për politikanët dhe partitë, por janë rruga e vetme e zgjidhjes. Ndaj politika në Prishtinë të mos vazhdojë më “business as usual” Përkundrazi, në vend të zgjedhjeve të parakohshme, të kërkojë zgjidhje të përhershme.

Rama për “Financial Times”: Unë nuk jam kumbari i Shqipërisë

Në një intervistë për prestigjiozen “Financial Times”, kryeministri Edi Rama ka mohuar akuzat se është kumbari i Shqipërisë, pas javësh protestash kundër korrupsionit të nxitura nga projekti për një resort luksoz i lidhur me Jared Kushner, dhëndrin e presidentit amerikan, Donald Trump. I ashtuquajtur “Revolucioni i flamingove” u nxit nga zemërimi publik ndaj projektit prej katër miliardë dollarësh të planifikuar nga Jared Kushner dhe Ivanka Trump në një ishull dhe pranë një zone të mbrojtur natyrore, e

njohur për flamingot e saj. Protestuesit kanë kërkuar dorëheqjen e Ramës dhe ndjekjen e tij penale për atë që e konsiderojnë korrupsion sistematik që u lejon investitorëve ndërkom-bëtarë të ndërtojnë në zona të mbrojtura.

”Njerëzit thonë se unë jam udhëheqësi i gjithë kësaj. Unë u them shkofshi në djall. Kaq e thjeshtë është”, tha Rama.

”Nuk është detyra ime të provoj se nuk jam unë kumbari; është detyra e tyre të provojnë se jam”, shton ai.

Prokurorët shqiptarë kanë lësh-

uar urdhërarreste për dhjetëra biznesmenët të akuzuar për trafik droge dhe pastrim parash, përfshirë një person që më parë kishte qenë pronar toke në zonën ku do të zhvillohet projekti i Kushnerit dhe bashkëshortes së tij, Ivanka Trump.

Një zëdhënës i Kushnerit dhe partnerëve të tij në Shqipëri nuk iu përgjigj kërkesave për koment. Rama këmbënguli se investimet e Kushnerit janë të rregullta dhe se nuk ekziston asnjë lidhje mes projektit dhe hetimit ndaj ish-pronarit të tokës.

”Të thuash se ekonomia shqip-

tare bazohet te pastrimi i parave është e tmerrshme”, tha Rama nga zyra e tij, me pamje nga bulevardi ku dhjetëra mijëra njerëz kanë protestuar çdo mbrëmje për më shumë se tre javë.

”Pastrimi i parave është pjesë e ekonomisë sonë, por nuk është një problem kaq i madh”, shtoi ai. ”Mendoni se nuk ka pastrim parash në Londër? Ka. Por a mund të thuhet se ekonomia britanike mbështetet në masë të madhe te pastrimi i parave? Jo”, shton ai.

Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar ka lëshuar urdhërarreste për 20 biznesmenë, të cilët dyshohen se janë përfshirë në trafik ndërkombëtar droge dhe pastrim parash. Sipas hetimeve, miliarda euro dyshohet se janë kanalizuar drejt projekteve të mëdha të ndërtimit përgjatë bregdetit Adriatik dhe në kryeqytetin shqiptar.

Ndër biznesmenët e përfshirë është edhe Artur Shehu, shtetas shqiptaro-amerikan që jeton në Majami. Në vitin 2025 ai shiti tokë pranë rezervatit natyror ku ndohen foletë e flamingove te kompania “Albania Land Development”, e lidhur me projektin e Kushnerit. Kjo marrëveshje është vënë nën shqyrtim nga prokurorët antikorrupsion, të cilët kanë ngrirë pagesa me vlerë 128 milionë euro në pritje të përfundimit të hetimeve.

Shehu nuk iu përgjigj kërkesave për koment.

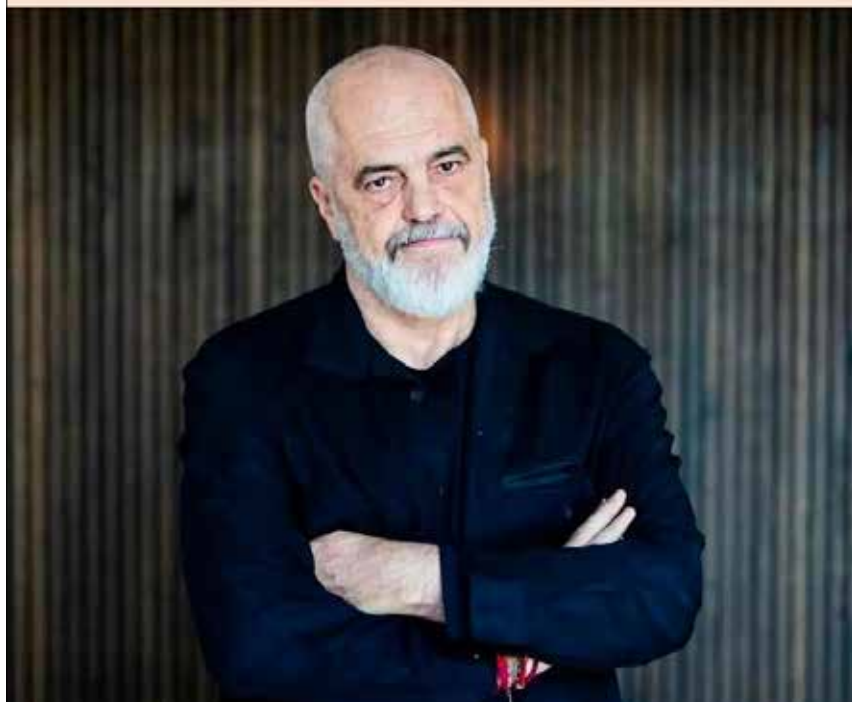
Rama argumentoi se qeveria e tij u ka dhënë prokurorëve më shumë liri për të ndjekur rastet e korrupsionit, gjë që sipas tij ka rritur perceptimin se vendi është

Albania

+ Add to myFT

‘I’m not the Godfather’, Albanian PM says

Edi Rama responds to weeks of anti-corruption protests over luxury resort linked to Trump’s son-in-law

i mbushur me korrupsion dhe krim të organizuar.

”Në fakt është e kundërta. Shqipëria po lufton si kurrë më parë dhe sot është shumë më pak e korruptuar se sa ka qenë më parë”, tha ai.

Sipas Ramës, kundërshtimi ndaj projektit është nxitur edhe nga kundërshtarët e presidentit amerikan Donald Trump, përfshirë Iranin.

”Ka shumë interesa për ta vrarë këtë projekt, sepse lidhet me Trumpin”, deklaroi ai.

”Po të mos ishte Jared Kushner,

askush nuk do t’ia dinte për flamingot, për Shqipërinë apo për asgjë tjetër. E gjithë kjo vëmendje vjen nga urrejtja ndaj Trumpit”, shton ai.

Kryeministri u shpreh i bindur se planet për zhvillimin e resortit bregdetar do të vazhdojnë pavarësisht protestave.

”E rëndësishme është që investitorët nuk janë kriminelë dhe nuk janë të përfshirë në pastrim parash”, tha Rama.

”Ata janë investitorë të mëdhenj. Kjo është një mundësi historike për Shqipërinë”, shtoi ai

Bilanci i Ferit Hoxhës: Shqipëria më e respektuar dhe më e besueshme se kurrë

Ministri për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ferit Hoxha, bëri një bilanc të muajve të parë në detyrë, duke vlerësuar se Shqipëria po kalon një nga momentet më të rëndësishme të historisë së saj në politikën e jashtme.

Përmes një postimi në rrjetet sociale, Hoxha tha se ky përfundim vjen pas afro katër muajsh në detyrë, gjatë të cilëve ka zhvilluar takime me homologë nga vendet anëtare të Bashkimit Evropian, përfaqësues të rajonit dhe zyrtarë ndërkombëtarë, si edhe ka marrë pjesë në ministeriale, konferenca dhe forume ndërkombëtare.

Sipas tij, Shqipëria nuk ka pasur kurrë më parë një emër më të mirë në botë dhe një zë më të fortë në diplomacinë ndërkombëtare. Ai theksoi se vendi gëzon marrëdhënie të konsoliduara me partnerët dhe aleatët, ndërsa perceptimi për Shqipërinë ka ndryshuar ndjeshëm.

“Një përfundim që nuk le vend për mëdyshje. Pas afër katër muajsh në detyrë, kohë gjatë të cilës kam takuar dhe biseduar me të gjithë homologët e mi në vendet anëtare të Bashkimit Evropian, në rajon dhe në mbarë hapësirën evropi-

ane; pasi kam zhvilluar qindra takime me zyrtarë, diplomatë, gazetarë, ekspertë dhe studiues që ndjekin e analizojnë zhvillimet gjeopolitike; dhe

pasi kam marrë pjesë në dhjetëra ministeriale, konferenca, forume, takime e aktivitete ndërkombëtare, një përfundim del qartë:

“

“Në çdo kryeqytet ku kam qenë gjatë kësaj kohe, kam ndjerë të njëjtën frymë dhe kam përjetuar të njëjtën gjë: Shqipëria dëgjohet me më shumë vëmendje, trajtohet me më shumë respekt dhe, mbi të gjitha, shihet si një partner serioz, i besueshëm dhe me kontribut konkret e me potencial për të ofruar më shumë, edhe për Evropën edhe për rajonin.

“Kurrë më parë në historinë e saj, Shqipëria nuk ka pasur një emër më të mirë në botë dhe një zë më të fortë në arenën ndërkombëtare. Asnjëherë më parë, Shqipëria nuk ka gëzuar marrëdhënie të tilla miqësie e bashkëpunimi, të besueshme dhe të konsoliduara me partnerët dhe aleatët e saj, si në planin dypalësh, ashtu edhe në atë shumëpalësh. Në asnjë moment të historisë sonë, Shqipëria nuk ka qenë më e respektuar, më e vlerësuar, më e dëshiruar dhe më e vizituar se sa është sot, me derën të hapur kudo dhe e mirëpritur gjithkund”, theksoi Hoxha.

Hoxha u shpreh se sot emri i Shqipërisë lidhet gjithnjë e më shumë me zhvillimin, turizmin, mikpritjen, lirinë dhe energjinë pozitive, duke e cilësuar këtë si pasqyrim të transformimit të vendit në një shtet më të hapur, konkurrues dhe të pranishëm në hartën politike, ekonomike dhe turistike të Evropës.

“Në çdo kryeqytet ku kam qenë gjatë kësaj kohe, kam ndjerë të njëjtën frymë dhe kam përjetuar të njëjtën gjë: Shqipëria dëgjohet me më shumë vëmendje, trajtohet me më shumë respekt dhe, mbi të gjitha, shihet si një partner serioz, i besueshëm dhe me kontribut konkret e me potencial për të ofruar më shumë, edhe për Evropën edhe për rajonin. “Jo më pak domethënës dhe kuptimplotë është edhe ndryshimi i perceptimit. Sot, emri Shqipëri lidhet gjithnjë e më shumë me lirinë, suksesin, zhvillimin, turizmin, mikpritjen,

Shqipëria është në prag të realizimit të ëndrrës që bashkon shqiptarët kudo ku jetojnë, në çdo cep të vendit dhe në çdo anë të globit: anëtarësimit në Bashkimin Evropian dhe rikthimit të plotë në përkatësinë tonë historike, politike dhe qytetëruese evropiane. Ky nuk është thjesht një moment historik. Është një mundësi që vjen një herë në breza.

Një dritare unike për të përmbushur aspiratën më të madhe kombëtare dhe për ta rikthyer Shqipërinë aty ku ka qenë gjithmonë vendi i saj i natyrshëm.

energjinë pozitive dhe një shoqëri dinamike në transformim të pandalshëm, pasqyrimi i një realiteti tërësisht të transformuar: i një Shqipërie më të hapur, më konkurruese dhe më të pranishme se kurrë më parë në hartën politike, ekonomike dhe turistike të Evropës”, tha Hoxha.

Ministri nënvizoi gjithashtu se Shqipëria ndodhet pranë realizimit të objektivit strategjik të anëtarësimit në Bashkimin Evropian, të cilin e cilësoi si projektin më të madh kombëtar. Hoxha theksoi se procesi i integritetit evropian kërkon përkushtim, përgjegjësi dhe kontributin e të gjithë qytetarëve, në mënyrë që kjo mundësi historike të shndërrohet në arritjen më të madhe

të Shqipërisë demokratike dhe një trashëgimi për brezat e ardhshëm.

“Dhe, mbi të gjitha, Shqipëria është në prag të realizimit të ëndrrës që bashkon shqiptarët kudo ku jetojnë, në çdo cep të vendit dhe në çdo anë të globit: anëtarësimit në Bashkimin Evropian dhe rikthimit të plotë në përkatësinë tonë historike, politike dhe qytetëruese evropiane. Ky nuk është thjesht një moment historik. Është një mundësi që vjen një herë në breza. Një dritare unike për të përmbushur aspiratën më të madhe kombëtare dhe për ta rikthyer Shqipërinë aty ku ka qenë gjithmonë vendi i saj i natyrshëm.

“Por një mundësi e tillë nuk realizohet vetvetiu. Ajo kërkon edhe më shumë përkushtim, edhe më shumë përgjegjësi, edhe më shumë punë, energji dhe vendosmëri. Mbi të gjitha, kërkon kontributin e secilit prej nesh, përtej dallimeve politike, bindjeve apo vendit ku jetojmë. Sepse anëtarësimi në Bashkimin Evropian është projekti ynë kombëtar. Dhe pikërisht si i tillë, ai kërkon bashkimin e energjive tona më të mira, në mënyrë që këtë moment historik ta shndërrojmë në arritjen më të madhe të Shqipërisë demokratike dhe në një trashëgimi të qëndrueshme për brezat që do të vijnë. Vetëm një dekimë mjafton për të hedhur vështrimin pas dhe për të kuptuar se ku ishim dhe ku gjendemi sot; nga kemi ardhur dhe ku po shkojmë; çfarë trashëguam dhe çfarë duam të ndërtojmë. Të gjithë së bashku”, tha ai.

Zgjedhjet e qershorit në Kosovë, nuk prodhuan as humbës klasik dhe as fitues absolut!

Nga Prof. Dr. Fadil Maloku

SOCIOLOG

Paranteza ime e hedhur në titull, e shikuar me dioptrinë sociologjike, bëhet kureshtare për lexuesin dubioz edhe për faktin se të gjithë fokusin e zhvendos nga fituesi elektoral te projekti i nisur dhe i identifikuar politikisht si “Republika e Tretë”. Në këtë kuptim, paranteza nuk e mohon fitoren e LVV-së në zgjedhjet e 7 qershorit, por sugjeron se projekti i asaj që shquhet si “Republika e Tretë”, por që ende nuk po qarkullon publikisht si slogan, pësoi një “goditje të rëndë dhe serioze”. Kur sjellim argumentin e “goditjes serioze dhe të rëndë”, aludimi ynë i referohet prolongimit të realizimit të synimeve dhe ambicies për ta ndryshuar

ngadalë, por sigurt dhe me mjete demokratike, “arkitekturën” e Kushtetutës aktuale ahtisari-ane. Që, dorën në zemër, është koha për ta thënë edhe publikisht, se; është shndërruar në një “këmishë” tejet të ngushtë, si për proceset ashtu edhe për zhvillimet dinamike aktuale që po ndodhin në Kosovë dhe rreth Kosovës. Pra, ambicia dhe synimi për të filluar instalimin e këtij projekti, krahasuar me zgjedhjet e 28 dhjetorit, kur LVV-ja kishte marrë 51.3% të elektoratit kosovar, me zgjedhjet e 7 qershorit duket tashmë se është kthyer dy hapa prapa.

E themi kështu edhe për shkak se ideja e fillimit të instalimit dhe realizimit të kësaj narrative, e dikush do të thoshte edhe kauze e misioni i Albin Kurtit, ishte shumë më e volitshme kur LVV-

ja kishte dominim dhe epërsi absolute hegjemone në zgjedhjet e 28 dhjetorit, sesa tani kur ka një fitore johegjemonike dhe me mundësi të kufizuara.

Dhe kjo “zhveshje” e pakalkuluar sa dhe si duhet nga të qenit hegjemon absolut i skenës politike të fut në “shtigjet” e dyshimit dhe të dilemave interesante që duhet të kenë përgjigjet e duhura. E para, se projekti për “Republikën e Tretë” ose nuk është serioz dhe përdoret vetëm për “mirëmbajtje” të pushtetit. E dyta, se LVV-ja ende nuk është e gatshme që e vetme t’u futet “betejave” politike për realizimin e këtij synimi me ambicie kombëtare. E treta, se ky subjekt hegjemon është në kërkim të një partneri të fuqishëm e kredibil për ta implementuar këtë mision, që për të është edhe interes kombëtar. Dhe e katërta, se Albin

Kurti, si ideator, është duke pritur një moment më të volitshëm që, me gjasa, do të krijohet pas përfundimit të “kaosit të kontrolluar” global që është duke ndodhur në gjithë botën.

Në gjykimin tim, meqë nuk kemi përgjigjen e saktë në këto përpjekje, ka gjasa që këto opsione apo edhe dyshime të (pa)bazuara të jenë qëllimisht të lëna të hapura edhe për një fakt. E ai fakt ka të bëjë me taktikën apo strategjinë e njohur kur një fitues hegjemon zakonisht bën: “Një hap elektoral para, e dy hapa politikë prapa.” Që, në situatën tonë aktuale politike, do të mund të interpretohej edhe kështu: “Një mandat më shumë për liderin, por një hap prapa për Republikën e Tretë”, ose Një hap para në marrjen e legjitimitetit të dalur nga zgjedhjet dhe dy hapa prapa në procesin e fillimit të ndryshimit kushtetues. Më 7 qershor, Kosova i dha Kurtit edhe një mandat për qeverisje, por jo edhe mandat për “Republikën e Tretë”.

Tani, nëse nisemi nga akti dhe fakti se zgjedhjet e vitit 2026 prodhuan një realitet pak a shumë identik, që nënkupton një “legjitimitet” të ri weberian, ku nga lideri kërkohet që kjo fitore (qoftë ajo edhe “fitore e Pirros”!) të mund të shndërrohet në një konsensus gjithëkombëtar, kuptojmë se jemi në rrugë të mbarë edhe për sfidat tjera dinamike që e presin Kosovën edhe në planin e jashtëm...

Duket paksa utopike kjo strategji hipotetike, mirëpo, me fjalë të tjera, votuesit kosovarë edhe kësaj here shprehën vullnetin e tyre për t'i besuar Kurtit si lider, por jo aq sa ai ka pritur për t'ia deleguar rindërtimin dhe fillimin e ndryshimit të rendit aktual

institucional të Kosovës.

A i hasi “gozhda në sharrë” “Republikës së Tretë”?

Dhe nëse tani analizojmë ad hoc projektin për “Republikën e Tretë”, kuptojmë se ky projekt është paraparë, në gjykimin tim, të realizohet në tri etapa: ajo e protestimit, që identifikohet me kohën kur LVV-ja ishte në margjinat opozitare; ajo e qeverisjes, që ka të bëjë me periudhën gjashtëvjeçare të pushtetmbajtjes; dhe faza e tretë, që ka të bëjë me fillimin e implementimit gradual të projektit në fjalë, që duket se i ka hasur “gozhda në sharrë” me zgjedhjet e qershorit. Thënë më ndryshe, i tërë ngërçi institucional apo mosmarrëveshjet politike që u “prodhuan” artificialisht në këta tetëmbëdhjetë muaj janë bërë ajo “gozhda në sharrë” për funksionalizimin e institucioneve të Kosovës.

Pra, zgjedhjet e qershorit prodhuan një situatë simptomatike, ku qytetarët e Kosovës ia dhanë votën për të vazhduar qeverisjen e Kurtit 4, por nuk ia dhanë edhe mandatin për hegjemoninë e projektit të “Republikës së Tretë”. Megjithatë, siç thuhet, fitues i vërtetë nuk është gjithherë subjekti që fiton zgjedhjet dhe bëhet hegjemon i krijimit të institucioneve paszgjedhore, por subjekti apo partia që arrin ta fitojë besimin dhe “mendjen kolektive” të qytetarisë së një vendi.

Por, një fitore absolute, p.sh. me mbi 60%, ashtu siç pretendonte apo edhe shpresonte LVV-ja, pa asnjë dyshim do ta triumfonte tërësisht projektin e “Republikës së Tretë”. Fakt ky që nuk ndodhi, për fatin e opozitës, ngase ajo, me një fitore të tillë absolute të LVV-së, de facto dhe de jure do

të “pensionohej” përgjithmonë.

Pra, fitorja relative e LVV-së, që në një mënyrë është një “fitore e Pirros”, e pamundëson në këtë fazë të emancipimit të shoqërisë kosovare atë që njihet në sociologjinë elektorale si “hegjemionizim kulturor dhe institucional”.

Së këndejmi, në gjykimin tim, kam guximin të konstatoj se “odisejada” për projektin e “Republikës së Tretë” do të vazhdojë edhe me konstelacionet e dala nga zgjedhjet e 7 qershorit. Kjo nënkupton se ky projekt, që në “gjeopolitikën” e LVV-së mund të shihet si një revolucion institucional i papërfunduar, fitoi mbështetje të konsiderueshme qytetare, por jo atë masë kritike elektorale të nevojshme sabpër ta përmbyllur ciklin e synuar transformues të Albin Kurtit.

Epilogu:

Në gjykimin tim, nëse zgjedhjet e 7 qershorit do të këndvështrohen përtej statistikave dhe mandateve, atëherë mund të argumentohet se ato nuk prodhuan një humbës klasik dhe as një fitues absolut. Ato më shumë “prekën” kufirin e projektit transformues që e synon dhe e punon pa ndaluar Albin Kurti, sesa humbjen e vetë LVV-së si bartëse dhe artikuluese e heshtur dhe e pashpallur (ende) në publik.

Në këtë kuptim, mund të thuhet se Vetëvendosja fitoi si forcë elektorale, ndërsa “Republika e Tretë” nuk arriti të fitojë statusin e një projekti të pakontestueshëm shoqëror dhe institucional në mendjet e kosovarëve.

Dhe pikërisht ky dallim ndërmjet fitores zgjedhore dhe fitores historike mbetet ai çelësi sociologjik për ta kuptuar domethënien e vërtetë të këtyre zgjedhjeve.

Romano Prodi: Nëse Europa vdes, vdes edhe qytetërimi

Në një kohë kur nacionalizmi, populizmi dhe skepticizmi ndaj Bashkimit European po fitojnë terren në shumë vende të kontinentit, ish-presidenti i Komisionit European dhe ish-kryeministri italian, Romano Prodi, lëshon një paralajmërim të fortë: nëse Europa dështon, nuk rrezikohet vetëm projekti european, por vetë qytetërimi european.

Në një intervistë për Focus Europe Italy, Prodi argumenton se zgjedhjet kombëtare që do të zhvillohen në vitin 2027 në Francë, Itali, Spanjë, Poloni, Greqi, Finlandë, Estoni dhe Sllovaki do të jenë shumë më tepër sesa gara për qeverisjen e vendeve respektive. Sipas tij, ato do të përcaktojnë drejtimin dhe shpejtësinë e

integritetit european për dekadat që vijnë.

“Askush nuk do të largohet nga Bashkimi European. Brexit ishte vaksina që tregoi se largimi është një rrugë pa dalje. Por një fitore e forcave anti-europiane mund ta shndërrojë Europën në një treg të thjeshtë të përbashkët, pa peshë

politike dhe strategjike”, thotë ai. Europa mes Putinit dhe Trumpit Prodi argumenton se kontinenti gjendet përballë një realiteti të ri gjeopolitik. Në lindje qëndron kërcënimi i vazhdueshëm i Rusisë së Vladimir Putin, ndërsa në perëndim marrëdhënia tradicionale me Shtetet e Bashkuara nuk

“

“Askush nuk do të largohet nga Bashkimi European. Brexit ishte vaksina që tregoi se largimi është një rrugë pa dalje. Por një fitore e forcave anti-europiane mund ta shndërrojë Europën në një treg të thjeshtë të përbashkët, pa peshë politike dhe strategjike”, thotë ai.

është më ajo e dikurshmja.

Sipas tij, edhe pas presidencës së Donald Trump, Amerika nuk do të kthehet automatikisht në aleatin e pakushtëzuar që Europa kishte njohur për dekada.

“Europa është vetëm. Kjo tashmë është e qartë për këdo që vëzhgon zhvillimet ndërkombëtare”, shprehet ai.

Për këtë arsye, ndarja e sovranitetit në fushën e mbrojtjes dhe politikës së jashtme nuk është më një zgjedhje ideologjike, por një domosdoshmëri strategjike.

Populizmi si fazë kalimtare

Megjithëse pranon se populizmi po dominon debatin politik në shumë vende, Prodi nuk e konsideron atë si një fenomen të përhershëm.

Sipas tij, sa kohë që Bashkimi European vazhdon të ekzistojë, populizmi mbetet një fazë kalimtare. Ai beson se sfidat globale – nga siguria te ekonomia dhe migracioni – janë aq të mëdha sa asnjë shtet european nuk mund t’i përballojë i vetëm.

“Fati ynë, nëse duam të mbijetojmë, është uniteti european”, thekson ai.

Megjithatë, ish-kreu i Komisionit European paralajmëron se historia njih shumë qytetërime që kanë dështuar pikërisht kur nuk kanë ditur të bashkohen përballë

sfidave të mëdha.

“Qytetërimet vdesin”

Në një nga pjesët më domethënëse të intervistës, Prodi sjell shembuj nga historia, duke krahasuar situatën aktuale me qytet-shtetet greke përballë Perandorisë Romake apo me shtetet e vogla italiane të Rilindjes përballë fuqive moderne.

“Qytetërimet vdesin gjithashtu. Por Europa ende ka forcë intelektuale dhe një mesazh kolektiv me peshë. Problemi është të mos e lëmë të thahet për shkak të dështimit të integrimit”, thotë ai. Pikërisht këtu vjen edhe paralajmërimi më i fortë:

“Nëse e lëmë Europën të vdesë, atëherë vdes edhe qytetërimi.”

Unanimiteti, armiku i integrimit

Për Prodin, një nga pengesat kryesore të Bashkimit European mbetet rregulli i unanimitetit, që u jep të drejtën e vetos shteteve anëtare në çështje kyçe.

Ai argumenton se ky mekanizëm e paralizon vendimmarrjen europiane dhe pengon ndërtimin e një politike të përbashkët të mbrojtjes dhe sigurisë.

Zgjidhja, sipas tij, është një Europë me “rrathë të shumë integrimi”, ku vendet që dëshirojnë të ecin më shpejt drejt bashkimit politik të mos mbahen peng nga ato që duan të frenojnë procesin.

“Euro nisi me 11 vende. Sot janë 21. Kështu funksionon Europa, përmes demokracisë dhe integrimit gradual”, kujton ai.

Sfida e identitetit european

Në fund, Prodi vëren se debati politik nuk dominohet më nga ekonomia, por nga identiteti. Çështja e migracionit, kulturës dhe përkatësisë kombëtare është bërë arma kryesore e lëvizjeve populiste.

Megjithatë, ai mbetet optimist se identiteti european mund të ndërtohet me kalimin e kohës.

“Europa është ndërtimi i parë politik në histori që nuk është krijuar me armë, por me pëlqimin demokratik të qytetarëve. Për Europën duhet të themi: ‘Është demokracia, budalla!’”, shprehet ai.

Mes krizave gjeopolitike, luftës në Ukrainë, tensioneve me Rusinë dhe pasigurive në marrëdhëniet transatlantike, mesazhi i Prodit është i qartë: Europa nuk është më një projekt idealist, por kushti minimal për mbijetesën politike dhe historike të kontinentit. Nëse ky projekt dështon, pasojat mund të shkojnë përtej politikës dhe ekonomisë, duke prekur vetë themelet e qytetërimit european.

Mes krizave gjeopolitike, luftës në Ukrainë, tensioneve me Rusinë dhe pasigurive në marrëdhëniet transatlantike, mesazhi i Prodit është i qartë: Europa nuk është më një projekt idealist, por kushti minimal për mbijetesën politike dhe historike të kontinentit.

Samiti ASEAN: diplomacia e Putinit mes iluzionit të suksesit dhe kufijve të realitetit

BAZUAR NË ANALIZËN E ALEXANDER GABUEV, CARNEGIE POLITIKA

Samiti Rusi-ASEAN në Kazan u prezantua nga Kremli si dëshmi e qartë se Rusia nuk është e izoluar ndërkombëtarisht. Megjithatë, siç thekson analisti Alexander Gabuev, ky interpretim mbulon një realitet më kompleks: afrimi me Azinë Juglindore është real, por i kufizuar si në shkallë ashtu edhe në thellësi. Ngjarja u zhvillua në një mo-

ment simbolik kontrasti. Ndërsa Ukraina ndërmori sulme me dronë ndaj Moskës, presidenti Vladimir Putin priti liderë të ASEAN-it dhe prezantoi samitin si një platformë për bashkëpunim ekonomik dhe energjetik. Megjithatë, sipas Gabuev, kjo nuk ndryshon balancën strukturore të presioneve me të cilat përballlet Rusia.

Pjesëmarrja e ASEAN-it: pragmatizëm, jo rreshtim politik

Një nga elementët më të rëndësishëm të samitit ishte pjesëmarrja e shumicës së liderëve të ASEAN-it. Gabuev vëren se kjo nuk duhet interpretuar si mbështetje politike për Rusinë, por si një vendim pragmatik i nxitur nga kushtet e tregut global të energjisë dhe plehrave kimike.

Rritja e çmimeve dhe pasiguria në furnizime, e lidhur me tensionet ndërkombëtare dhe konfliktet në Lindjen e Mesme, kanë shtyrë shumë ekonomi të Azisë Juglindore të kërkojnë burime alternative. Rusia, pavarësisht sanksioneve, mbetet furnizues i rëndësishëm i këtyre produkteve. Struktura e varësive ekonomike Gabuev thekson se potenciali i bashkëpunimit Rusi-ASEAN duhet parë në kontekstin e kufizimeve ekzistuese. Tregtia mes Rusisë dhe ASEAN-it mbetet

Rritja e çmimeve dhe pasiguria në furnizime, e lidhur me tensionet ndërkombëtare dhe konfliktet në Lindjen e Mesme, kanë shtyrë shumë ekonomi të Azisë Juglindore të kërkojnë burime alternative. Rusia, pavarësisht sanksioneve, mbetet furnizues i rëndësishëm i këtyre produkteve.

dukshëm më e vogël se ajo me Kinën, duke reflektuar një varësi të thelluar të Moskës ndaj Pekinit. Kjo tregon se Azia Juglindore nuk përbën një alternativë strategjike ndaj Perëndimit apo Kinës, por një shtesë të kufizuar në portofolin tregtar të Rusisë.

Kufijtë e zgjerimit ekonomik

Pavarësisht interesit politik, rezultatet konkrete të samitit mbeten të kufizuara. Nuk u njoftuan marrëveshje të mëdha tregtare publike, ndërsa shumë diskutime u zhvilluan në nivel bilateral dhe jo në formatin multilateral.

Sipas analizës së Gabuev, faktorët strukturorë vazhdojnë të kufizojnë zgjerimin e marrëdhënieve:

- Sanksionet perëndimore
- Vështirësitë në sistemet e pagesave ndërkombëtare
- Mungesa e infrastrukturës së transportit drejt Azisë Juglindore
- Hezitimi i investitorëve të ASEAN-it për të hyrë në tregun rus

Energjia si faktor nxitës, jo transformues

Një nga shtysat kryesore për afrimin mes palëve është energjia. Rritja e çmimeve globale ka rritur interesin e vendeve të ASEAN-it

për furnizues alternativë, përshirë Rusinë.

Megjithatë, Gabuev thekson se ky faktor është ciklik dhe i ndjeshëm ndaj krizave ndërkombëtare, duke e bërë bashkëpunimin të paqëndrueshëm në afat të gjatë.

Dimensioni politik: shmangie e konfliktit, jo mbështetje

Një element i rëndësishëm i samitit ishte mungesa e referencave publike ndaj luftës në Ukrainë.

Samiti i Kazanit tregon se Rusia ende ka aftësi të angazhohet diplomatikisht me një pjesë të Jugut Global, veçanërisht në sektorët e energjisë dhe tregtisë së mallrave bazë. Megjithatë, siç argumenton Gabuev, këto zhvillime nuk përbëjnë një zhvendosje strategjike të ekuilibrave globalë. Ato janë më shumë përshtatje taktike ndaj presioneve të krijuara nga lufta në Ukrainë dhe sanksionet perëndimore.

Dokumentet zyrtare nuk e trajtojnë konfliktin dhe shumica e vendeve pjesëmarrëse shmangën deklaratat politike mbi të.

Kjo, sipas Gabuev, nuk përbën ndryshim qëndrimi, por një strategji të qëllimshme shmangieje nga vendet e ASEAN-it për të ruajtur marrëdhënie funksionale me të gjitha palët.

Përfitime taktike, jo zhvendosje strategjike

Në përmbledhje, samiti i Kazanit tregon se Rusia ende ka aftësi të angazhohet diplomatikisht me një pjesë të Jugut Global, veçanërisht në sektorët e energjisë dhe tregtisë së mallrave bazë.

Megjithatë, siç argumenton Gabuev, këto zhvillime nuk përbëjnë një zhvendosje strategjike të ekuilibrave globalë. Ato janë më shumë përshtatje taktike ndaj presioneve të krijuara nga lufta në Ukrainë dhe sanksionet perëndimore.

Në këtë kuptim, afrimi me ASEAN-in është real, por i kufizuar—dhe nuk ndryshon varësinë strukturore të Rusisë nga Kina, as kufizimet që burojnë nga izolimi i saj nga Perëndimi.

Samiti i G7 në Évian: Liderët miratojnë një deklaratë të gjerë mbi Ukrainën, Lindjen e Mesme dhe sigurinë globale

Liderët e vendeve të G7 përmbyllën samitin në Évian me një deklaratë të gjerë gjeopolitike, ku trajtuan luftën në Ukrainë, zhvillimet në Lindjen e Mesme, sigurinë në rajonin Indo-Paqësor, energjinë dhe bashkëpunimin ekonomik ndërkombëtar.

Deklarata pasqyron një përpjekje për të koordinuar qëndrimet e shtatë ekonomive më të zhvilluara të botës përballë krizave dhe sfidave që po ndikojnë stabilitetin global.

Mbështetje e vazhdueshme për Ukrainën

Liderët e G7 riafirmuan mbështetjen e tyre për Ukrainën në mbrojtjen e lirisë, sovranitetit dhe integritetit territorial të saj. Ata shprehën solidaritet me popullin ukrainas, veçanërisht përballë sulmeve ndaj infrastrukturës kritike dhe trashëgimisë kulturore. Në deklaratë vlerësohet qëndrueshmëria e Ukrainës dhe përparimi i saj në fushën e betejës

gjatë muajve të fundit, duke theksuar se tashmë ekziston një momentum i ri. Për të mbështetur këtë zhvillim, liderët ranë dakord të rrisin furnizimet me sisteme të mbrojtjes ajrore, interceptorë dhe kapacitete me rreze të gjatë vepërimi.

Ata u shprehën gjithashtu të gatshëm të shqyrtojnë zgjerimin e licencave që do t'i mundësonin Ukrainës rritjen e prodhimit të saj ushtarak.

Një tjetër prioritet i përmendur është siguria energjetike. G7 u angazhua të mbështesë rezistencën energjetike të Ukrainës dhe ta ndihmojë vendin të përballojë dimrin e ardhshëm. Paralelisht, liderët premtuan shtimin e presionit ndaj ekonomisë ruse të luftës përmes forcimit të sanksioneve, përfshirë sektorët e naftës dhe gazit.

Fokus te Lindja e Mesme dhe Irani

Një pjesë e rëndësishme e deklaratës iu kushtua Lindjes së

Mesme. Liderët përshëndetën njoftimin për një marrëveshje mes Shteteve të Bashkuara dhe Iranit, duke e konsideruar atë një mundësi historike për të parandaluar pajisjen e Iranit me armë bërthamore dhe për të trajtuar shqetësimet që lidhen me aktivitetet e tij rajonale dhe programin balistik.

Sipas deklaratës, vendet e G7 mbështesin zbatimin e marrëveshjes dhe janë të gatshme të kontribuojnë në realizimin e saj. Liderët riafirmuan gjithashtu se Irani nuk duhet të pajiset kurë me armë bërthamore dhe kërkuan vazhdimin e përpjekjeve diplomatike për të garantuar paqen dhe sigurinë në rajon.

Rihapja e Ngushticës së Hormuzit

Deklarata thekson rëndësinë e lirisë së lundrimit në Ngushticën e Hormuzit, një nga korridoret më të rëndësishme tregtare dhe energjetike në botë.

Liderët mbështetën iniciativën

shumëkombëshe të udhëhequr nga Franca dhe Mbretëria e Bashkuar për të lehtësuar rikthimin e trafikut detar në zonë, për të mbrojtur anijet tregtare dhe për të garantuar sigurinë e lundrimit.

Libani, Gaza dhe Bregu Perëndimor

Sa i përket Libanit, liderët e G7 kërkuar një armëpushim të menjëhershëm dhe mbështetjen përpjekjet e autoriteteve libaneze për të siguruar monopol shtetëror mbi armët dhe për të çarmatosur Hezbollahun, duke ruajtur integritetin territorial dhe sovranitetin e vendit.

Në lidhje me Gazën, vendet e G7 u zotuan të përshpejtojnë ndihmën humanitare dhe përpjekjet për rindërtim, si dhe zbatimin e masave politike dhe të sigurisë që synojnë stabilizimin e situatës. Deklarata bën thirrje gjithashtu për t'i dhënë fund dhunës në Bregun Perëndimor.

Siguria energjetike

Liderët ranë dakord të përshpejtojnë diversifikimin e rrugëve të furnizimit me energji për të reduktuar varësinë globale nga Ngushtica e Hormuzit dhe për të rritur rezervat strategjike energjetike. Ata mirëpritën gjithashtu mundësinë që Kanadaja të shtojë kapacitetet e saj eksportuese drejt tregjeve ndërkombëtare në vitet e ardhshme.

Indo-Paqësori dhe Tajvani

Në deklaratë theksohet rëndësia e një rajoni Indo-Paqësor të lirë dhe të hapur, të bazuar në sundimin e ligjit ndërkombëtar. Liderët kundërshtuan çdo përpjekje të njëanshme për të ndryshuar status quo-në përmes forcës ose presionit, veçanërisht në De-

Liderët ranë dakord të përshpejtojnë diversifikimin e rrugëve të furnizimit me energji për të reduktuar varësinë globale nga Ngushtica e Hormuzit dhe për të rritur rezervat strategjike energjetike.

tin e Kinës Lindore, Detin e Kinës Jugore dhe Ngushticën e Tajvanit. Ata nënvizuan se mosmarrëveshjet në këto zona duhet të zgjidhen vetëm në mënyrë paqësore dhe përmes dialogut.

Shqetësime për Korenë e Veriut

G7 shprehu shqetësim të thellë për programet bërthamore dhe raketore të Koresë së Veriut dhe riafirmoi angazhimin për çarmatimin e plotë bërthamor të vendit në përputhje me rezolutat e Këshillit të Sigurimit të OKB-së. Liderët i kërkuar Phenianit të zgjidhë çështjen e personave të rrëmbyer dhe theksuan nevojën për bashkëpunim ndërkombëtar kundër vjedhjeve të kriptomonedhave dhe krimeve kibernetike që i atribuohen Koresë së Veriut.

Bashkëpunimi ekonomik global

Deklarata mirëpriti Samitin Global për Konvergjencën dhe Rritjen, të organizuar nga presidenti francez Emmanuel Macron më 11 qershor 2026, me

pjesëmarrjen e Kinës.

Liderët riafirmuan interesin e përbashkët për të bashkëpunuar me ekonomitë e mëdha botërore në trajtimin e pabarazive ekonomike globale dhe në gjetjen e zgjidhjeve për to.

Diskutimet mbi këto çështje pritet të vazhdojnë në kuadër të G20 dhe forumeve të tjera ndërkombëtare.

Një deklaratë për koordinim më të madh ndërkombëtar

Përmes kësaj deklarate, liderët e G7 paraqitën një agjendë të gjerë që shtrihet nga mbështetja për Ukrainën dhe stabiliteti në Lindjen e Mesme, deri te siguria energjetike, zhvillimet në Indo-Paqësor dhe bashkëpunimi ekonomik global.

Deklarata synon të tregojë një qasje të koordinuar ndaj krizave aktuale, duke theksuar rëndësinë e diplomacisë, bashkëpunimit ndërkombëtar dhe sigurisë kolektive në një periudhë të karakterizuar nga tensione të shumta gjeopolitike.

ENGLISH EDITION ARGUMENTUM

Albania's First Geopolitical Analysis Magazine

Dear readers and followers of Argumentum.al,

Since 2022, **Argumentum.al** has also been published in the format of a monthly magazine, creating a dedicated space for analysis, reflection, and interpretation of the most significant developments in Albania, the region, and the world.

Argumentum Magazine aims to go beyond daily news by examining the forces, actors, and dynamics that shape political, diplomatic, and geopolitical realities. Each issue features a selection of articles, analyses, and opinion pieces addressing key national, regional, and global developments.

Through contributions from experts, analysts, researchers, and prominent figures from Albanian and international politics and public discourse, **Argumentum Magazine** seeks to serve as a trusted platform for analytical thinking and informed debate on issues that shape our present and future.

We invite you to explore **Argumentum Magazine** in both Albanian and English and follow our analyses on politics, diplomacy, security, and geopolitical developments shaping the world we live in.

ARGUMENTUM

Beyond the news. Analyzing the forces shaping our world.

Marjana DODA

Editor-in-Chief

Rama alleges ‘hybrid war’ behind protests against Kushner-linked coastal development

The luxury venture, spanning a protected island and a stretch of seafront on the southern coast, has drawn opposition from environmental campaigners and critics of Prime Minister Edi Rama, who sees external interference.

Albanian leader Edi Rama told Euronews that opposition to a proposed real estate project on the country's southern coast linked to the Trump-Kushner family is being amplified by bots, antisemitic narratives and hostile external forces exploiting environmental concerns to fuel tensions in Albania.

Speaking from Montenegro, where EU leaders met Western Balkans candidate countries on

Friday, he said Tirana had come under a coordinated attack from external actors, without specifying who they were, seeking to exploit public discontent.

His comments come as activists and environmental groups continue to protest plans linked to Affinity Partners, the investment firm founded by Jared Kushner, the son-in-law of US President Donald Trump, over a planned luxury resort off the Albanian coast.

He added that antisemitic narratives are being promoted by the “enemies of Israel and Albania”, including what he described as false online speculation about a secret deal between Israel and his government to facilitate the displacement of Palestinians.

“There is a narrative that this is about a hidden deal between me and Bibi Netanyahu through Jared Kushner to bring Palestinians to that area, which is a total fantasy,” he said, adding that his country “has a very proud history of saving Jews, of never having antisemitic feelings”, while describing Albanian Muslims as “incredibly tolerant”.

Asked whether protesters' concerns were legitimate, Rama acknowledged their motives but argued that their “well-meaning” worries were being “weaponised” by hostile actors employing a coordinated online strategy to exploit public sentiment around environmental protection and Albania's relationship with Israel.

“It’s a lot of bots, it’s a lot of fake profiles, it’s a lot of attacks coming from all over,” Rama said. “I have seen it this week on social media. The way it has happened in other countries, I am now seeing it in my own country.”

Protests have intensified this week, with demonstrators carrying pink flamingo signs in reference to the island’s natural habitat, which they claim could be irreversibly damaged if construction goes ahead.

Despite the unrest, Rama signalled that demonstrations alone would not determine the future of the investment in Albania’s developing tourism sector.

“This will never happen. Not under my watch,” Rama told Euronews.

Rama says no project submitted yet, despite signs of works

Rama also sought to push back against criticism of the development itself, arguing that no final proposal has yet been submitted to Albanian authorities.

“Is there an expression of interest to have a project? Yes. Is there a project? No,” he told Euronews. “The project is being worked on by the investors. We have to see when the project will be presented.”

He added that any proposal would be subject to review and approval procedures before construction could begin. Still, protesters say signs of construction activity, including heavy machinery and excavators, have been spotted on the island since May.

The project has become one of the most closely watched real estate developments in Albania, highlighting growing tensions

Protests have intensified this week, with demonstrators carrying pink flamingo signs in reference to the island’s natural habitat, which they claim could be irreversibly damaged if construction goes ahead.

between the country’s efforts to attract foreign investment and the need to preserve the environment.

Rama has argued that the project could be transformational for Albania as it seeks to establish itself as a tourism hub, in line with broader real estate developments along the Adriatic coast by neighbouring countries, including Croatia and Montenegro.

Environmental organisations insist that major construction works in sensitive coastal areas

could threaten protected habitats and irreversibly alter landscapes for the benefit of a select group of investors and foreign capital.

Still, Rama said images circulating online have been exaggerated.

“There are a lot of images that have been spread on social media of projects that are not related to the project, of dying flamingos, of depressed turtles. It doesn’t exist,” he said, insisting the resort remained at an early planning stage.

Council of Albanian Ambassadors Backs Civic Protests, Calls for Transparency and Protection of National Interests

The Council of Albanian Ambassadors (CAA) has expressed support for the democratic right of citizens to engage in peaceful protest, emphasizing that recent demonstrations raise legitimate concerns regarding national interests, public assets, environmental protection, and the country's natural heritage.

In a statement issued on Friday, the Council said the protests carry “clear and legitimate messages” that require attention, dialogue, and transparency from state institutions. According to the CAA, addressing citizens’ concerns through open communication and accountability is essential for Albania’s democratic development and its European Union integration process.

The Council stressed that Albania must meet EU accession obligations by safeguarding private property rights, respecting the rule of law, and promoting a development model that serves communities while preventing corruption and criminal influence in public decision-making. Beyond the specific issues that sparked the recent demonstrations, the CAA noted that the protests reflect broader public frustrations accumulated over many years. These concerns include perceptions of widespread corruption, impunity, and po-

litical protection for individuals involved in matters of public interest, factors that have weakened public trust in state institutions.

The ambassadors also voiced concern over how some protesters’ demands have been addressed, criticizing what they described as dismissive or arrogant attitudes toward citizens. “In a democratic society, listening to the voice of citizens, public consultation, and ac-

countability are integral parts of responsible decision-making,” the statement said.

While expressing support for strategic foreign investments that contribute to economic growth, job creation, and modernization, the Council emphasized that such projects must be implemented with full transparency, strict compliance with the law, environmental safeguards, and respect for Albania’s national interests.

Serbia's Lost Legal Battle and the Exploitation of Resolution 1244 for Lawfare and Terrorism

International diplomacy has a grim history with “legal zombies”. Just as Russia invokes the “Spirit of Yalta” to dictate the fate of Eastern Europe, Serbia is also using Resolution 1244 as a “shield” for the hegemonic objectives of its “Serbian World”. In both cases, the document is not a basis for peace, but a pretext for undermining it. If the international community lacked the courage to declare such documents “dead” once they began producing violence, it simply paved the way for prolonged conflicts. Resolution 1244 is precisely such a case: it has entered the phase of “political necrophilia”, where keeping it alive produces terrorist attacks, not stability, and poses a threat to security. Today, on the 27th anniversary of a document that should have “died” 18 years ago, it continues to be used as a strategic instrument for the “capture” of the UN, with the assistance of Russia and China.

Dr Gurakuç Kuçi *

Resolution 1244 as an Instrument of Serbian Legal Warfare and the Truth of the ICJ

Such an approach towards “zombie documents”, such as Resolution 1244, is the consequence of disinformative misinterpretations and their use as legal warfare, or lawfare, namely the use of legal documents to inflict strategic damage on another legal entity. While law seeks the resolution of conflicts, legal warfare seeks to exploit legal norms in order to keep conflicts open.

Legal warfare is also an “informational weapon”, since it is not satisfied with the legal interpretation of courts alone, but also requires the blurring of the real situation through a post-truth reality that serves its objectives.

Resolution 1244 was created as a document to halt Serbian/Yugoslav violence and repression in Kosovo, as reflected from its very preamble and

in paragraph 3, which requires the withdrawal of Serbian/Yugoslav military, police and paramilitary forces. It also provided for the prevention of the return of Serbian forces to Kosovo (paragraph 9, a), the deployment of an international security presence (paragraphs 5, 7, 8 and 9), the establishment of an international civil administration (paragraph 10), the development of Kosovo's democratic self-governing institutions (paragraph 11, c), the gradual transfer of administrative responsibilities from international institutions to local ones, a political process to determine Kosovo's future status (paragraph 11, e), as well as the return of refugees and displaced persons, an issue repeated several times in the text of the resolution. Likewise, the initial mandate of the international presence was for 12 months, with the possibility of continuation (paragraph 19), which demonstrates the transitional nature of Resolution 1244.

This resolution fulfilled and exhausted its mission (*funzione esaurita*) on 17 February 2008, when Kosovo declared independence, while it lost its legal force as a document due to the fulfilment of its objectives (*desuetude*) with the adoption of the Constitution of the Republic of Kosovo on 9 April 2008 and its entry into force on 15 June 2008.

Kosovo incorporated one point from this resolution into its Constitution, in Article 153, thereby codifying the mandate of the international military presence. That Resolution 1244 is a legal zombie is also demonstrated by the opinion of the International Court of Justice. On 15 August 2008, Serbia formally submitted a request to the UN General Assembly seeking an advisory opinion from the ICJ, while on 8 October the UN General Assembly, through Resolution 63/3, approved Serbia's request. The question submitted to the Court was: "Is the unilateral declaration of independence by the Provisional Institutions of Self-Government of Kosovo in accordance with international law?" In other words, Serbia sought the delegitimation of Kosovo's independence through an opinion, not through a judgment. Likewise, it did not ask about the right of Kosovo and its people to existence, but about compatibility with international law. In both cases, Serbia was unsure about the question it had posed, while the second case would logically have exposed Serbia itself as a

Kosovo incorporated one point from this resolution into its Constitution, in Article 153, thereby codifying the mandate of the international military presence. That Resolution 1244 is a legal zombie is also demonstrated by the opinion of the International Court of Justice. On 15 August 2008, Serbia formally submitted a request to the UN General Assembly seeking an advisory opinion from the ICJ, while on 8 October the UN General Assembly, through Resolution 63/3, approved Serbia's request.

state with a genocidal past.

The ICJ delivered its opinion on Serbia's question on 22 July 2010, arguing that Kosovo's declaration of independence did not violate international law and, likewise, did not breach Resolution 1244, since the resolution contained no clause prohibiting such a process. On the contrary, its mission was to lead Kosovo towards its final status. Furthermore, the declaration of independence was made by the representatives of the will of the people, and not by the institutions created under Resolution 1244. Thus, the ICJ confirmed the right of peoples to self-determination as a superior norm

(jus cogens), beyond static arguments that run contrary to human rights.

This ICJ opinion, requested by Serbia itself, was not enough to bring Serbia back onto the path of law and distance it from its genocidal past. Serbia therefore immediately refused to accept the ICJ opinion and, six days later, on 28 July, sought to initiate a resolution in the UN General Assembly aimed at distorting the ICJ opinion. Indeed, in that confrontational resolution, Serbia sought to impose Resolution 1244 as the only legal framework within which Kosovo's status could be discussed, thereby itself admitting that this resolution had already completed its mission.

Then, as now, the Serbian political class was prepared to kill Serbia's future merely to protect its own political power through Kosovo, because all Serbian leaders lost the battle over Kosovo, just as Milošević, Tadić and Jeremić did.

However, the political class of that time understood that it did not have the votes in the UN General Assembly and accepted the EU proposal for the Resolution of 9 September 2010 (A/RES/64/298), which acknowledged and took note of the ICJ opinion, thereby legitimising it, and gave the EU a mandate to facilitate a dialogue process between Kosovo and Serbia.

Resolution 1244 as a Pretext for Terrorist Attacks

In December 2022, the President of Serbia, Aleksandar Vucic, submitted an official request to the KFOR mission in Kosovo for the return of a contingent of up to 1,000 Serbian military and police personnel, invoking specific clauses of Resolution 1244. Through this act, official Belgrade was implementing the first point of the hybrid warfare manual: legal conditioning and establishing the record. Although Vucic himself publicly stated that he was almost entirely certain that this request would be rejected, the manoeuvre had another strategic purpose. It served as an instrument of information warfare to construct the pre-calculated narrative that Belgrade had exhausted all international legal avenues for the protection of the Serbian population, but that the UN security mechanisms had failed to act.

KFOR's categorical rejection in January 2023 marked the end of this artificial legal phase and served as a pretext, or "moral licence", for Bel-

grade to move into the second phase: the kinetic operation. This transition was operationalised through the activation of the paramilitary wing and criminal structures in the north of Kosovo, culminating in the terrorist attack in Banjska on 24 September 2023, under the leadership of Milan Radoičić. This hybrid aggression was an operation designed to provoke a large-scale armed confrontation between terrorist groups and the security institutions of the Republic of Kosovo.

The strategic calculation behind this operation sought to place the international community before a fait accompli. Belgrade's plan envisaged that the outbreak of violence and claims of "interethnic clashes" would force KFOR to intervene urgently in order to prevent escalation, by establishing a cordon sanitaire, that is, a separating buffer zone between the north and the rest of Kosovo, similar to the 1999 scenario.

Such an intervention would have produced a new de facto and, subsequently, de jure partition of the territory. Under the conditions of such a vacuum of authority, in which Kosovo's institutions would be blocked from extending their sovereignty, control on the ground would be taken over entirely by the illegal structures directed by Belgrade. This new reality would enable Serbia, in the diplomatic arena, to return Resolution 1244 from a "legal

KFOR's categorical rejection in January 2023 marked the end of this artificial legal phase and served as a pretext, or "moral licence", for Belgrade to move into the second phase: the kinetic operation. This transition was operationalised through the activation of the paramilitary wing and criminal structures in the north of Kosovo, culminating in the terrorist attack in Banjska on 24 September 2023, under the leadership of Milan Radoičić. This hybrid aggression was an operation designed to provoke a large-scale armed confrontation between terrorist groups and the security institutions of the Republic of Kosovo.

zombie” into an active international framework for legitimising the new status on the ground. As a result, the contingent of 1,000 military personnel, initially requested in December 2022, would then enter the north of Kosovo in an uncontested form, reappearing not as an aggressor force, but as a guarantor of security under the umbrella of a UN document revived through violence.

The Aim of Returning the Kosovo-Serbia Dialogue to the UN Through Resolution 1244

Serbia is making continuous efforts to return the talks between Kosovo and Serbia to the UN framework through Resolution 1244, thereby bypassing the 2010 resolution, which entrusted the European Union with facilitating the negotiations. To achieve this diplomatic regression, Belgrade exploits its strategic alliance with Russia and China, while also working to create an international propaganda climate through influencers, politicians and various extremist groups with direct links to Moscow and Belgrade. The fierce geopolitical rivalry within the Security Council has paralysed the UN, turning the circus of UNMIK and the periodic meetings on Kosovo into an international platform for Serbian-Russian propaganda. This situation continues despite repeated calls from Western

partners, led by the United States, for this mission and this format of meetings to be brought to a definitive end.

There is also a synchronised effort to reinforce the Kosovo issue as a problem of global strategic importance, rather than as a bilateral relationship between two neighbouring countries. Serbia sees this artificial internationalisation as an opportunity for geopolitical gain and, at the very least, as an instrument for imposing the partition of Kosovo. Consequently, Serbia and its allies attempt to realise their strategic objectives against regional stability by always starting from Kosovo. Kosovo remains the main point at which Russian-Serbian plans for domination over the Western Balkans are broken and halted.

Burying the “Legal Zombie” as a Prerequisite for Peace

An analysis of official Belgrade’s diplomatic, legal and kinetic actions confirms that Resolution 1244 has ceased to function and is now merely an instrument being abused within the framework of hybrid legal warfare, or lawfare. By now, official Belgrade’s use of this resolution shows that the aim is to create a post-truth environment, block Kosovo’s statehood, manufacture pretexts for paramilitary and terrorist operations, and keep alive Russian and Chinese influence linked to major global issues such as Taiwan and Ukraine. While the ICJ confirmed the full legitimacy of Kosovo’s independence, the efforts of Serbia and its allies to return the issue to the UN constitute revisionist objectives aimed at threatening the Western security architecture. Keeping such an issue alive, when it is now only part of history, is creating a form of “political necrophilia”, feeding revanchist aspirations aimed, at the very least, at the partition of Kosovo.

It is urgent that the international community, particularly the United States, the European Union, the United Kingdom and Turkey, categorically reject any debate in international institutions and diplomatic meetings in which this resolution is invoked. Rejecting it is a defence of the Western security architecture, as well as a defence of international law. Any further debate around this resolution merely fuels Serbia’s hybrid warfare, whose objective is not only Kosovo, but extends more broadly.

There is also a synchronised effort to reinforce the Kosovo issue as a problem of global strategic importance, rather than as a bilateral relationship between two neighbouring countries. Serbia sees this artificial internationalisation as an opportunity for geopolitical gain and, at the very least, as an instrument for imposing the partition of Kosovo. Consequently, Serbia and its allies attempt to realise their strategic objectives against regional stability by always starting from Kosovo. Kosovo remains the main point at which Russian-Serbian plans for domination over the Western Balkans are broken and halted.

The visit that changed Albania's strategic future

Reflections on President George W. Bush's historic visit to Tirana

Ambassador Arben Cici

There are moments in the history of a nation that cannot be measured by the hours they last, but by the impact they leave behind. For me, June 10, 2007, remains one of those defining moments. It was a day that began as an extraordinary diplomatic protocol challenge and ended as a landmark chapter in Albania's modern history.

At the time, I was serving as Director of the State Protocol, entrusted with one of the greatest responsibilities a public official could receive: organizing the first visit of a President of the United States of America to Albania. Today, after decades of diplomatic and academic experience, I still recall that day with vivid emotion because it was far more than a state visit. For a few remarkable hours, Albania stood at the center of international attention.

Preparations had begun long before the wheels of Air Force One touched the runway at Rinas Airport. The entire state apparatus was mobilized. The president and prime minister offices, ministers, deputy ministers, institutional leaders, security experts, diplomats, and diplomatic protocol specialists

One of the symbolic elements that remains particularly memorable was the creation of a special logo for the visit. The Albanian and American flags blended into a dynamic wave of colors representing a partnership built on trust, friendship, and shared values. Accompanying the logo was a simple yet powerful message: "Proud to Be Partners." At that moment, it was much more than a slogan. It was the expression of a relationship that Albanians had carried in their hearts for generations.

worked together with exceptional dedication. Every detail mattered. Every element, no matter how small it seemed, had to function with absolute precision.

Those intense weeks taught me that a visit of this magnitude is never merely a state diplomatic ceremonial event. It is a test of a state's ability to operate as a uni-

fied organism. Everything had to move with the same rhythm, the same energy, and the same sense of purpose. When the President of the United States arrives in your country, there is no room for improvisation. There is no opportunity for correction once the visit begins.

One of the symbolic elements that remains particularly memorable was the creation of a special logo for the visit. The Albanian and American flags blended into a dynamic wave of colors representing a partnership built on trust, friendship, and shared values. Accompanying the logo was a simple yet powerful message: “Proud to Be Partners.” At that moment, it was much more than a slogan. It was the expression of a relationship that Albanians had carried in their hearts for generations.

Yet the significance of the visit extended far beyond diplomatic protocol and symbolism.

If I were asked today to summarize its meaning in a single sentence, I would describe President George W. Bush’s visit as the most important diplomatic event in Albania’s post-communist history.

For the first time, the leader of the world’s most powerful nation came to Tirana not only to meet Albania’s political leadership and the regional as well (prime minister of Croatia and North Macedonia), but also to deliver a strategic message to Albanians, to the Balkans, and to the wider Euro-Atlantic community.

For those few hours, Albania was no longer perceived as a small country on the margins of Europe. It emerged as a strategic

Naturally, the visit of an American President anywhere in the world is accompanied by unprecedented security requirements. American advance teams arrived in Albania well before the visit, and cooperation with Albanian institutions proved exemplary. The professionalism of both sides ensured that every aspect of the visit unfolded flawlessly.

partner, a factor of stability, and a success story in a region that had often been associated with uncertainty and conflict.

International media outlets followed every step of the visit. Images from Tirana, Rinas, and Fushë-Kruja were broadcast across the globe. For, perhaps, the first time, Albania occupied headlines not because of crisis, instability, or hardship, but because it represented a nation moving confidently toward

NATO membership and deeper Euro-Atlantic integration.

The political messages delivered by President Bush carried extraordinary weight. They reinforced confidence that Albania’s Euro-Atlantic future was not merely an aspiration but an achievable reality. Equally important, they strengthened the belief among Albanians that Kosovo’s path toward independence had become irreversible.

From a regional perspective, the visit represented a powerful message of stability and transformation. The Balkans, long viewed through the lens of conflict, received a new signal: that its future would be built on democracy, cooperation, and integration rather than division.

Naturally, the visit of an American President anywhere in the world is accompanied by unprecedented security requirements. American advance teams arrived in Albania well before the visit, and cooperation with Albanian institutions proved exemplary. The professionalism of both sides ensured that every aspect of the visit unfolded flawlessly.

Yet no amount of planning could fully anticipate what happened in Fushë-Kruja.

There, I witnessed something truly extraordinary.

President Bush decided to step beyond the established protocol. Moved by the overwhelming enthusiasm of the crowd chanting his name, celebrating America, and expressing their hopes for Kosovo, he chose to approach the people directly. For security professionals, it was an immediate challenge. For Albanians, it

became a historic moment.

Images of the American President mingling with ordinary citizens quickly traveled around the world. Such scenes were almost unimaginable under the strict standards of presidential security. Yet they reflected something deeper: the unique emotional bond between the Albanian people and the United States.

Perhaps that was the defining moment of the entire visit.

In many parts of the world, American presidents are met with protests and controversy. In Albania, George W. Bush was welcomed as a friend, an ally, and, in many respects, as a historical figure connected to the aspirations of Albanians for freedom, security, and dignity.

Even today, I vividly remember the weight moment I climbed, together with the US ambassador in Tirana, Marcie Ries, the stairs of Air Force One to greet President Bush and First Lady Laura Bush. The aircraft itself

was imposing and majestic, yet what impressed me most was the warmth and simplicity of the presidential couple. Their genuine friendliness created a unique atmosphere that resonated throughout the visit.

As the presidential motorcade eventually departed for the airport and the visit came to an

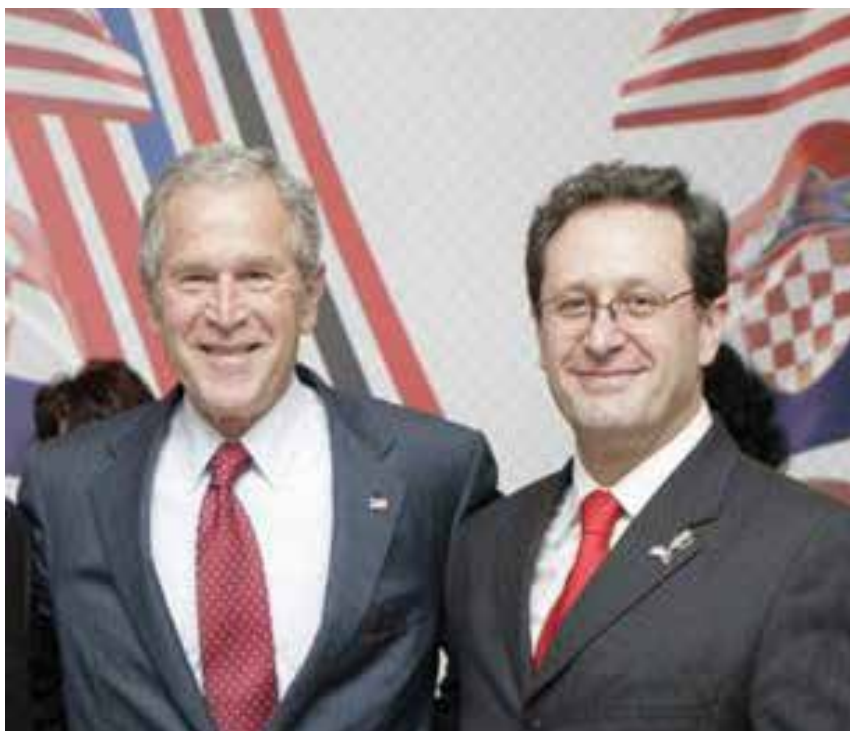
end, I felt that we had witnessed something far greater than a diplomatic event.

History would soon confirm that impression.

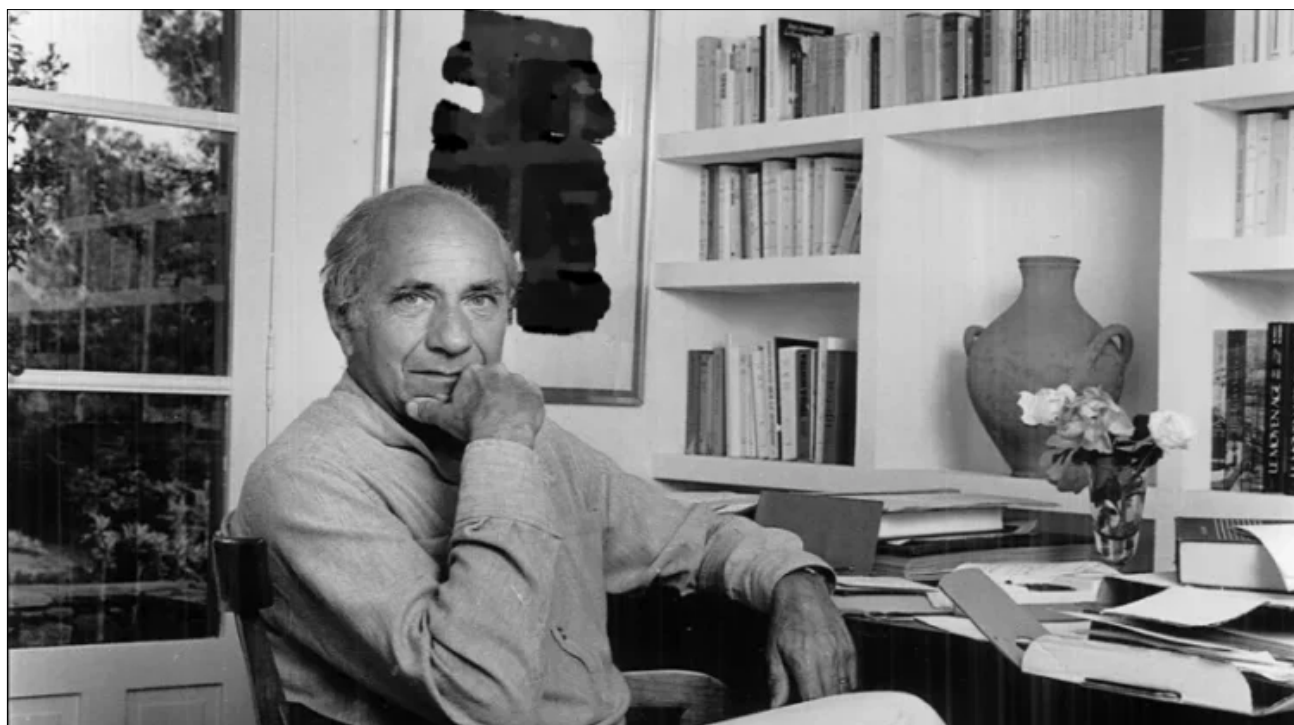
Less than two years later, Albania became a member of NATO. Shortly afterward, Kosovo declared its independence. Albania gained greater international credibility and advanced further along its European path.

Looking back today, I do not remember June 10, 2007 merely as a successful organizational or diplomatic protocol achievement. I remember it as the day Albania presented its best face to the world. The day when Albanian-American friendship found its most visible and powerful expression. The day when the hopes of a nation were transformed into confidence.

For these reasons, President George W. Bush's visit remains not only a cherished personal memory, but one of the most significant milestones in modern diplomatic Albanian history.

Pierre Nora and the institution of memory we lack in Eastern Europe

Dr. Dorian Koçi

On June 2, 2025, in Paris, the historian Pierre Nora passed away – one of the most important figures in French historical thought and a scholar whose work profoundly shaped how modern societies understand the past and construct collective memory. At the age of 93, he left behind an intellectual legacy that remains highly relevant, especially for East European countries like, where the past is still a contested terrain—caught between forgetting, ideology,

and unfinished narratives. Pierre Nora's name is closely associated with the concept of *Les Lieux de mémoire* – “sites of memory” – a major historiographical project produced between 1984 and

1993, involving seven volumes and more than 130 contributors. At its core, the project advanced a powerful and provocative idea: modern nations are not built solely on shared history, but on what

National Historical Museums represents a belated attempt to preserve collective memory, but it often remains confined within outdated narratives. Pierre Nora's greatest intellectual legacy is perhaps this: memory is neither given nor obligatory. It is constructed. And its construction requires reflection, pluralism, and an acceptance of complexity.

they choose to remember. Symbols, rituals, monuments, commemorative calendars, anthems, and collective memories form part of a “symbolic architecture” that constructs belonging. Nora distinguished memory from history. History, for him, is a critical, analytical discipline, distant from its object. Memory, by contrast, is emotional, local, identity-driven, and often tied to trauma, sacrifice, and myth. This distinction reflects one of the central tensions of modern times: how can memory be managed without distorting truth? How can a shared narrative be built without falling into mythology or selective forgetting? If there is a place where Pierre Nora’s lessons are urgently needed, it is Eastern Europe’s countries. Our modern history is one of violent ruptures, destroyed symbols, and monuments whose meanings shift from one regime to another. From the heroes of the National Awakening to the martyrs of communism, from independence monuments to changing urban toponymy, Albanian public memory remains an unstable and often politicized terrain. It is no coincidence that Albania lacks a coherent commemorative policy. Monuments are forgotten, dates are changed, and commemorations often turn into empty rituals. For many young people, history becomes a burdensome school subject rather than a lived narrative. For many elderly citizens, memory remains an unhealed wound. While other countries have built museums of memory, reflection spaces on the communist past, and open platforms for public historical debate, Albania still moves within a cycle of uncertainty about the very ne-

cessity of memory.

The question Pierre Nora raises in his work is simple yet fundamental: What are our sites of memory? Have we created symbolic spaces where we can collectively reflect on the past? Do we share a common language to speak about war, dictatorship, persecution, migration, collective tragedy, and shared triumphs?

The Panthéon in Paris is a place where history and memory converge. In Eastern European countries, the cemeteries of the fallen have often become neglected spaces, while national monuments are frequently met with indifference or suspicion. Memorials of independence are ceremonial site of remembrances, yet how have often become a space for meaningful debate on

The Panthéon in Paris is a place where history and memory converge. In Eastern European countries, the cemeteries of the fallen have often become neglected spaces, while national monuments are frequently met with indifference or suspicion. Memorials of independence are ceremonial site of remembrances, yet how have often become a space for meaningful debate on the meaning of independence?

the meaning of independence? National Historical Museums represents a belated attempt to preserve collective memory, but it often remains confined within outdated narratives. Pierre Nora’s greatest intellectual legacy is perhaps this: memory is neither given nor obligatory. It is constructed. And its construction requires reflection, pluralism, and an acceptance of complexity. Nora does not suggest replacing history with emotion, but rather recognizing that nations cannot exist without symbols, commemorative sites, and narratives that give meaning to collective experience. For Eastern European countries and former communist societies, this means that it is not enough to demolish statues or ban the cultural products of a previous era. We must instead create new spaces of understanding—such as a national museum of memory, an independent institution that documents the past in all its dimensions. We must develop commemorative practices that are not merely political rituals, but profound acts of citizenship. Pierre Nora was a French historian of the twentieth century, but his thought aligns closely with the needs of Eastern European society today. We must learn not only what to remember, but also how and why to remember. We must acknowledge the fragmentary nature of memory, the plurality of narratives, and the constant dynamic between remembering and forgetting. Ultimately, memory is an act of the present that gives meaning to the past. And if we want to build a more just, open, and conscious future, we must begin exactly here: by reflecting on the memory we lack.

Just kind words in Tivat! Where is the peace!? A deal yes, peace No! What is happening with USA and EU? 5 elections but no solution!

REAL POLITIK NO. 106

| 1 JUNE - 15 JUNE 2026 |

EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM

“Flash” Comments on 5 major diplomatic events with only 1.000 words by the well-known analyst, Grand Master in Diplomacy

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

Just kind words in Tivat from the EU leaders in their Summit with Western Balkans in Tivat, Montenegro on 5 June. It was preceded by the Western Balkans tour by the President of the EU Council, Mr. Antonio Costa and the French-German proposal for the gradual integration of our countries to the EU coupled with safeguard measures against possible vetos and

different economic bonuses for candidate states that advance with the closure of relevant clusters. It is the geopolitical situation and the one within the EU that made the latter behave kindly to us in this Summit. There were kind words, Montenegro was complimented as the first to become EU member in 2028. Nevertheless, nothing is certain and clear until the EU would definitely decide. Therefore, there is no room for euphoria since even this gradual and not full-fledged integration would occur only on the basis

of the merits in implementing the major reforms, specifically the rule of law and the fight against corruption, which are “Achilles heel” for Albania. Let us wish that the promises in Tivat would not be reduced to “kind words but with stones in the bag”.

2.

Where is the peace? This is the question arising from what is being ‘cooked’ in the political European kitchens concerning a possible Peace Agreement with Russia. Most recently, on 7 June in London Starmer, Merz and

Macron met and agreed on the well-known peace five -point plan for Ukraine. However, Russia does not want a true peace but a Ukraine with NO army, NO NATO, NO back up foreign troops without its territories before 2014 instead. Therefore, although Moscow is suffering defeats and losses in the war and its economy is collapsing, it is political naivness to believe on peace with Moscow. It is even provoking NATO to see if it would apply Article 5 if a NATO state is attacked. Here Moscow is also motivated by the latest US reductions in its troops and armaments in Europe. Hence, real peace can be achieved with determined fight, with Ukraine's modest and encouraging advancement as the case is now. Only then, peace can be decided on diplomatic tables.

3.

A deal yes, but peace no! Finally, a Memorandum of Understanding between Iran and USA will be signed in Geneva on 19 June. An important event after three months when according to the CNN Trump announced this deal 40 times until it is becoming true. The USA bombarded,

blocked and bullied Iran in order to make peace in that explosive region in order to overthrow the regime of Mullahs, to hand over the enriched uranium, to pledge not to produce the atomic bomb and open the Hormuzi Strait. Actually, none of these goals is achieved to date and everything is in suspense. In fact, the deal reached is not yet a classic but just a frame agreement, which will need further negotiations in the next 60 days to become a genuine peace accord. But no one knows how things would go on. The next bitter fact is that despite Trump's promises, even the future final Agreement is not expected to be more comprehensive than that of the year 2015 ironed by Obama with his European allies and Te-

heran. However, the deal now was an imperative MUST for Trump, especially at home. This is due to the heated debates and the growing discontent with the war in Iran, the inflation rising over 4 per cent, and the soaring petrol & energy prices. Most importantly, the mid-term elections in early November with gloomy forecasts for the Republicans that could lose both the House of Representatives and the Senate. Given the above-mentioned, now one may say "a deal yes, but peace no!"

4.

What is happening with USA and the EU? Its over two weeks that the largest and peaceful protest rally is taking place in Tirana but also in other cities in Albania

and in all the most important metropolises worldwide. Covered “live” by the largest TV world networks – CNN, Reuter and others. A unique protest which thanks to its all-inclusive and peaceful character can be also a pattern for Europe and the USA. However, strangely enough, both the EU and USA have not uttered a word till now, they are “dumb” without a single simple statement!. As a citizen and diplomat in Brussels for 10 years, I cannot explain this indifferent attitude especially from the EU. Whatever the reason, there is no problem for Brussels and Washington to issue a simple statement welcoming this protest, especially its nature free from violence and provocations, which used to be the EU great concern and to invite the parties in a dialogue. But, let us hope that this western silence would soon end, otherwise it would be a great disappointment with both of them.

5.

5 elections but no solution! The 7th of June marked the new early elections in Kosovo. They were the second within the last 6 months and the fifth in the last seven years. This time they were due to

the failure to elect the President of the Republic. A prewarned failure although all legal tricks were used, even the deadline was postponed for two months, but again with no result. Hence, five rounds of elections without a single solution. But elections are not held to turn them into a yoke but to offer sustainable solutions. The relevant effects are severe for Kosovo’s progress,

its international recognition and integration to the EU and NATO. Even worse in a time of threats and dangers posed by Serbia. The worst of all is that these elections with their results do not ensure the election of a new government and especially the President of the Republic. Therefore, Kosovo politics should understand that the solution does not lie only and mainly in numbers but on the political will, the spirit of tolerance, understanding, confidence and democratic compromise. Well, they could be bitter and with high costs for politicians and leaders but they are the only way out of the deadlock. Accordingly, politics in Pristina should not continue according to the slogan “business as usual”. On the opposite, instead instead of early elections, it should seek lasting solutions.

Daniel Serwer: A Bad War Ending Badly May Still Be Good News

Political analyst and foreign policy expert Daniel Serwer argues that the recently announced U.S.-Iran memorandum of understanding does not represent a lasting peace agreement but rather a temporary 60-day ceasefire that will require renewal unless a broader settlement is reached.

According to Serwer, the primary American gain from the agreement is the reopening of the Strait of Hormuz, a critical maritime route for global energy supplies. The closure of the strait had contributed to significant increases in oil prices, creating economic pressures both in the United States and internationally. Reopening the waterway is therefore a major strategic objective for Washington, although Serwer notes that it could take months

before energy markets fully stabilize.

Iran, meanwhile, appears to have secured substantial benefits. The agreement allows Iranian oil exports to resume and provides for the release of approximately \$24 billion in frozen Irani-

an assets. It also includes broad sanctions relief and promises of a reconstruction fund reportedly worth hundreds of billions of dollars, financed largely by Arab Gulf states. Serwer observes that these concessions exceed those associated with the 2015 nuclear

“

A central theme of Serwer's analysis is that regional peace depends less on developments in Tehran than on progress in the Israeli-Palestinian conflict. Quoting Israeli analyst Dennis Citrinowicz, Serwer writes that “the road to regional normalization runs through Ramallah, not Tehran.” He argues that meaningful movement toward Palestinian statehood would weaken Iran's so-called Axis of Resistance, which includes allied armed groups in Lebanon, Gaza, Iraq, and Yemen.

agreement negotiated during the Obama administration.

However, Serwer contends that the most significant aspect of the agreement is what it fails to address. The memorandum reportedly contains no provisions for nuclear inspections, which many experts consider essential for verifying that Iran is not rebuilding a nuclear weapons program. Nor does it include commitments regarding Iran's missile program or its network of regional allies and proxy groups.

The Biden administration's predecessors and the Trump administration have often portrayed diplomatic breakthroughs with Iran as transformative moments in regional politics. Yet Serwer argues that this agreement offers little evidence of a fundamental shift in relations. Economic relief may strengthen Iran's regional influence, but the underlying hostility between Iran and Israel remains unresolved.

Despite these shortcomings, Serwer believes the ceasefire is beneficial for the United States because it halts a costly conflict that was producing few positive results. In his view, ending the war creates an opportunity to reconsider broader strategies for achieving stability in the Middle East.

A central theme of Serwer's analysis is that regional peace depends less on developments in Tehran than on progress in the Israeli-Palestinian conflict. Quoting Israeli analyst Dennis Citrinowicz, Serwer writes that "the road to regional normalization runs through Ramallah, not Tehran." He argues that meaningful movement toward Palestinian statehood would weaken Iran's so-called Axis of Resistance, which includes allied armed groups in Lebanon, Gaza, Iraq, and Yemen.

Serwer also highlights Lebanon as a particularly important case. He notes that the current Lebanese government is committed to asserting state control and disarming Hezbollah, but ongoing Israeli military operations in southern Lebanon and strikes elsewhere in the country complicate those efforts. As long as such operations continue, public opinion may be more inclined to support groups confronting Israel rather than strengthening state institutions.

Serwer describes U.S. participation in the war alongside Israel as a significant strategic mistake. Nevertheless, he suggests that the end of the conflict and the influx of financial resources into

Iran could create conditions for domestic political and economic change. Rather than producing unrest during wartime, as some policymakers anticipated, pressure for reform may emerge more strongly in the postwar period as Iranians demand that resources be directed toward economic development and social needs.

While the ceasefire does not resolve the core disputes driving tensions between Iran and Israel, Serwer argues that it offers an opportunity to pursue a more sustainable vision of regional stability based on diplomacy, state-building, and progress toward resolving the Palestinian question.

G7 Leaders Present Unified Geopolitical Agenda at Évian Summit

Ukraine remained at the center of the summit's geopolitical agenda. G7 leaders reaffirmed their unwavering support for Ukraine's freedom, sovereignty, and territorial integrity and expressed solidarity with the Ukrainian population, particularly those affected by attacks on critical infrastructure and cultural heritage.

G7 leaders concluded their summit in Évian with a wide-ranging geopolitical declaration addressing the war in Ukraine, tensions in the Middle East, security in the Indo-Pacific, energy resilience, and global economic stability. The statement reflected a common effort by the world's leading industrialized democracies to respond to a series of interconnected international crises while reinforcing support for partners and defending the rules-based international order.

Stronger Support for Ukraine
Ukraine remained at the center of the summit's geopolitical agenda. G7 leaders reaffirmed their unwavering support for Ukraine's freedom, sovereignty, and territorial integrity and expressed solidarity with the Ukrainian population, particularly those affected

by attacks on critical infrastructure and cultural heritage. The leaders praised Ukraine's resilience and recent progress on the battlefield, arguing that a new momentum has emerged in the conflict. To reinforce this momentum, they agreed to increase the delivery of air-defense capabilities, additional military systems and interceptors, and long-range capabilities. The declaration also signaled openness to expanding licensing arrangements that would enable greater military production within Ukraine itself.

Energy security was identified as another key priority. Leaders committed to supporting Ukraine's energy resilience and helping the country meet its needs through the coming winter. At the same time, the G7 pledged to intensify pressure on Russia's war economy through strengthened sanctions,

including measures targeting the Russian oil and gas sectors.

Middle East Diplomacy and Security

The summit declaration devoted significant attention to the Middle East, where leaders highlighted what they described as a new diplomatic opportunity following an agreement between the United States and Iran.

G7 members welcomed the announcement of a deal intended to prevent Iran from acquiring nuclear weapons and to address concerns regarding its ballistic missile program and regional activities. Leaders expressed their readiness to support the implementation of the agreement and emphasized that Iran must never obtain a nuclear weapon.

The declaration also underscored the strategic importance of the Strait of Hormuz, one of the world's most critical maritime trade corridors. Leaders reaffirmed that unrestricted transit passage is fundamental to international commerce and supported a multinational maritime initiative led by France and the United Kingdom to help restore confidence in commercial ship-

ping, protect merchant vessels, and verify the removal of any threats to navigation.

Beyond the immediate agreement, G7 leaders called for a broader diplomatic process capa-

ble of delivering lasting peace and security across the region. They emphasized the importance of involving regional and international partners, including the International Atomic Energy Agency, in future negotiations aimed at addressing Iran's nuclear ambitions and regional influence.

G7 members welcomed the announcement of a deal intended to prevent Iran from acquiring nuclear weapons and to address concerns regarding its ballistic missile program and regional activities. Leaders expressed their readiness to support the implementation of the agreement and emphasized that Iran must never obtain a nuclear weapon.

Lebanon, Gaza and the West Bank

The declaration also addressed ongoing instability elsewhere in the Middle East.

In Lebanon, G7 leaders supported efforts by Lebanese authorities to strengthen state institutions and establish a monopoly over the use of force. They called for an immediate and robust ceasefire and backed measures aimed at achieving the disarmament of Hezbollah while preserving Lebanon's territorial integrity and sovereignty through appropriate international security guarantees. Regarding Gaza, leaders pledged to accelerate humanitarian assistance and reconstruction efforts while supporting the rapid implementation of political and security measures intended to stabilize the situation. They also called for an end to violence in the West

Bank, emphasizing the need to prevent further escalation.

Energy Security Beyond Hormuz

Recognizing the vulnerability of global energy markets to disruptions in the Strait of Hormuz, the G7 committed to accelerating efforts to diversify energy supply routes and increase strategic energy reserves.

Leaders stressed the importance of reducing dependence on any single transit corridor and welcomed the prospect of additional energy exports from Canada in the coming years. The commitment reflects broader concerns about energy security following years of geopolitical disruptions affecting global supply chains and commodity markets.

Commitment to a Free and Open Indo-Pacific

The Indo-Pacific region featured prominently in the declaration, with leaders reaffirming their support for a free and open regional order grounded in international law.

The G7 expressed opposition to any unilateral attempts to alter the status quo through force or coercion, particularly in the East and South China Seas and across the Taiwan Strait. Leaders reiterated that disputes in these areas should be resolved peacefully through dialogue and diplomacy. The language reflects continuing concerns among Western democracies regarding maritime security, freedom of navigation, and growing geopolitical competition in Asia.

Concerns Over North Korea

The declaration also highlighted persistent concerns regarding North Korea's nuclear and bal-

listic missile programs.

G7 leaders reaffirmed their commitment to the complete denuclearization of North Korea in accordance with United Nations Security Council resolutions and urged Pyongyang to address the long-standing issue of foreign nationals abducted by the regime.

In addition to traditional security concerns, leaders called for greater international cooperation to counter North Korean cybercrime activities, including cryptocurrency thefts that have increasingly become a source of funding for the country's sanctioned programs.

Economic Cooperation and Relations with China

Beyond traditional security issues, leaders emphasized the importance of addressing large and persistent global economic imbalances. The declaration welcomed the Global Convergence for Growth Summit convened by French President Emmanuel Macron and noted the participation of China in discussions aimed at promoting greater economic coordination among major economies.

G7 members stressed their shared interest in reducing economic distortions, improving policy coordination, and prevent-

ing the emergence of conditions that could trigger future trade disputes or financial instability. Leaders pledged to continue these discussions within the framework of the G20 during the United States' upcoming host year and in other international forums.

A Declaration of Strategic Coordination

Taken together, the Évian declaration presents a broad vision of international cooperation spanning security, diplomacy, energy, and economic governance. From Ukraine and the Middle East to the Indo-Pacific and global economic stability, G7 leaders sought to demonstrate unity in confronting a rapidly evolving geopolitical landscape. The statement reflects an effort not only to respond to immediate crises but also to shape longer-term international cooperation on issues that increasingly connect regional security, economic resilience, energy supplies, and technological change. As conflicts and strategic rivalries continue to reshape global politics, the declaration signals the G7's intention to remain a central forum for coordinating responses to the challenges facing the international community.

IMPRESSUM ARGUMENTUM

Revistë gjeopolitike | Geopolitical Magazine

Botues | Publisher:

Argumentum Sh.p.k.

Kryeredaktore | Editor-in-Chief:

Marjana Doda

Dizajn Grafik | Graphic Design:

Indrit Isufi

Website:

www.Argumentum.al

© 2026 Argumentum

© 2026 Argumentum. Të gjitha të drejtat e rezervuara.
Revista "Argumentum" nuk mund të riprodhohet
në asnjë formë pa lejen me shkrim të botuesit.

Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga "Abdyl Frasheri", Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

**Email: redaksia.argumentum@gmail.com,
info@argumentum.al**

NUIS/NIPT: L91415033Q

Twiter : [Argumentum_al](#)

Facebook: [argumentum.al](#)

Instagram: [argumentumnews](#)

© Argumentum. All rights reserved